

PS PERUS-*Naiset* SUOMALAINEN

**Asuminen
ja liikkuminen
kallistuvat**

**Kenellä on
varaa asua
omakoti-
talossa?**

**Korona-
kriisi ajaa
ammattilaisia
pois hoito-
alalta**

Kentällä viihtyvä Kike Elomaa:

**”Puolustan pienyrittäjiä
ja tavallista kansaa”**

**Näin perintösi
jaetaan**

**Syksyllä äidiksi tullut
Jenna Simula:
”Pikkukaveri laitto
elämän uusiksi”**

**Yhä
useampi
turvautuu
ruoka-
apuun**

**Suurperheen äiti
haluaa hoitaa
lapsensa kotona**

Kristiina Ovaskainen
Toimituspäällikkö

PÄÄKIRJOITUS

Suvaitaanko meitä?

Kun aloitin aikuisiän kynnyksellä vapaaehtois-työni eläinsuojelun parissa, ei kukaan kysellyt poliittisia näkemyksiäni tai sitä, mitä puoluetta aion äänestää.

Aihe ei noussut esille pariin kymmeneen vuoteen, kunnes perussuomalaiset kasvoi suureksi puolueeksi. Muistan, kun kerroin äänestäväni perussuomalaisia, alkoi silmien pyörittely jopa niiden kesken, joita pidin ystävinäni.

Kun tulin valituksi eläinsuojeluyhdistyksen hallitukseen, sain toistuvasti kuulla piikittelyä siitä, kuinka eläinsuojelu ei kiinnosta perussuomalaisia. Siitäkin huolimatta, että juuri perussuomalaiset vaativat äänekkäimmin eläinsuojelulain tiukennuksia.

Apuni kelpasi toisessa eläinsuojeluyhdistyksessä ja minua pyydettiin jälleen asettumaan ehdolle hallitukseen, kunnes tuli tyrmäys: perussuomalaisuuteni. Pyynnöt lopuivat kuin seinään ja siihen asti kanssani auliisti kaveerannut hallituksen puheenjohtajakin alkoi yllättäen paasata sosiaalisen median kanavillaan ahkerasti rasismista.

Olin pettynyt: vapaaehtoisuuteni ja rahani olivat kelvanneet vuosikymmenten ajan, mutta minä en kelpaanut, koska ajattelen asioista eri tavalla kuin kyseisissä piireissä näyttää olevan tapana. En pidä jokaista turvapaikanhakijaa henkilökohtaista vainoa paenneena reppanana enkä ole sitä mieltä, että sukupuolia on enemmän kuin kaksi.

Eläinsuojelijoiden keskustelupalstat ovat oma mausteensa tässä hyvien ihmisten sopassa. Jos et näe ympärilläsi jatkuvaa seksuaalivähemmistöjen vähätelyä tai maahanmuuttajien tuskaa, olet suvaitsematon rasisti. Ja jos epäilet Lähi-idästä Euroopan läpi vitivalkeissa tennareissaan koiranpentunsa kanssa tallustelleen, itseään 17-vuotiaaksi väittävän muslimipojan tarinaa, saat haukut ja potkut parempien eläinsuojelijoiden keskusteluryhmästä.

En väitä, että kaikki eläinsuojelijat ovat poliittisesti suvaitsemattomia, mutta omien kokemusteni perusteella tietty ideologia näyttelee merkittävää roolia myös eläinten pelastamisessa.

Onneksi eläinsuojelutyötä voi tehdä myös sitoutumatta merkittäviin eläinsuojelujärjestöihin. Itse autan suoraan eläinten pelastajia sekä pienempiä yhdistyksiä, joita vihervasemmiston agenda ei ole vielä toistaiseksi turmellut. Pienet toimijat ottavat avun mielellään vastaan, ja jo pelkkä tieto siitä, ettei taloudellinen tuki mene suuren organisaation pyörittämiseen, motivoi auttamaan enemmän.

Jäi tuolta suvaitsemattomuuden väriltä järkevältä järjestykseltä jotain hyvääkin käteen: jo edesmenneet lemmikkini ja kaksi suloista koiraa Romaniasta, jotka muistuttavat itseäni joka päivä eläinsuojelutyön ja eläinten pelastamisen tärkeydestä.

**Parempaa uutta vuotta
meille kaikille,**

Kristiina

LÄHIHOITAJA Julia Perälä rakastaa työtään, mutta koronakriisi on tuonut heikosti palkatuille hoitoalan työntekijöille niin paljon lisätehtäviä, että moni hoitaja miettii jo uutta uraa muualla.

12

KENELLÄ on varaa asua enää omakotitalossa? Perussuomalaiset ovat huolissaan asumisen, elämisen ja liikkumisen kustannuksista tavalliselle kansalaiselle, jonka ostovoima on heikko.

OULULAISEN kansanedustajan **Jenna Simulan** arki meni kerralla uusiksi, kun hänestä tuli äiti. Helmikuussa eduskuntaan palaava Simula toivoo, että muutkin nuoret perheet uskaltaisivat hankkia lapsia ja että yhteiskunta loisi nuorille pareille enemmän uskoa tulevaisuuteen.

ENSI kevään kuntavaaleilla on suuri psykologinen ja yleispoliittinen merkitys. Kuntavaaleissa haetaan myös asetelmia tuleviin eduskuntavaaleihin. Kuntavaalit ovat samalla kansalaisille tilaisuus ottaa kantaa ja antaa palautetta muihinkin kuin kuntien päätöksentekoon liittyviin kysymyksiin.

Perussuomalainen Naiset

Vastaava päätoimittaja Matias Turkkila

Toimituspäällikkö Kristiina Ovaskainen

Ulkoasu Mojo Man Oy / Jorma Remsu

Julkaisija Perussuomalaiset – Sannfinländarna rp

Toimitus Perussuomalainen, Iso Roobertinkatu 4, 00120 Helsinki

toimitus@perussuomalaiset.fi

28

SISÄLTÖ

4 RITVA "KIKE" ELOMAA on yksi ahkerimmista kansanedustajista. Paitsi että hän kiertää tiiviisti kenttää ja kuuntelee äänestäjiään, hän on tehnyt eduskunnassa kaikkiaan 231 kirjallista kysymystä ja 144 aloitetta sekä käyttänyt 841 puheenvuoroa.

10

12

KENELLÄ on varaa asua enää omakotitalossa? Perussuomalaiset ovat huolissaan asumisen, elämisen ja liikkumisen kustannuksista tavalliselle kansalaiselle, jonka ostovoima on heikko.

18

ENSI kevään kuntavaaleilla on suuri psykologinen ja yleispoliittinen merkitys. Kuntavaaleissa haetaan myös asetelmia tuleviin eduskuntavaaleihin. Kuntavaalit ovat samalla kansalaisille tilaisuus ottaa kantaa ja antaa palautetta muihinkin kuin kuntien päätöksentekoon liittyviin kysymyksiin.

Perussuomalainen Naiset
Vastaava päätoimittaja Matias Turkkila
Toimituspäällikkö Kristiina Ovaskainen
Ulkoasu Mojo Man Oy / Jorma Remsu
Julkaisija Perussuomalaiset – Sannfinländarna rp
Toimitus Perussuomalainen, Iso Roobertinkatu 4, 00120 Helsinki
toimitus@perussuomalaiset.fi

Juniori voimistelee valita, voimistelee poikien vai tyttöjen sarjassa

RUOTSIN voimisteluliitto on Dagens Nyheterin mukaan ottanut huomioon pyrkimään ratkomaan sukupuolisen moninaisuuden nostamia kysymyksiä liikunnassa ja urheilussa. Nyt 13-18-vuotiaat nuoret voivat itse päättää, missä sarjoissa urheilevat – juridisesta sukupuolestaan riippumatta.

Lokakuussa julkaistu Ruotsin homoseksuaalien, biseksuaalien, transsukupuolisten, queer- ja intersukupuolisten oikeuksien yhdistyksen (RFSL) raportti osoittaa, että kyseiset ihmiset tuntevat itsensä syrjäytyneiksi erityisesti urheilussa.

RFSL suosittelee, että nuoret 18 ikävuoteen asti saisivat itse valita, kuuluvatko tyttöjen vai poikien ryhmään – juridisesta sukupuolesta riippumatta.

Ruotsin voimisteluliitto päätti ensimmäisenä, että nuoret voivat itse valita puolensa. Päätös koskee sekä harrastajia että kilpaurheilijoita.

- Identiteettiään etsivät nuoret joutuvat päätöstä tehdessään koh-

taamaan ennakkoluuloja ja sen myötä monia haasteita. Vähintä, mitä voimme tehdä, on helpottaa heidän elämäänsä ja toivottaa heidät tervetulleeksi, sanoo Ruotsin voimisteluliiton pääsihteeri **Pelle Malm-borg** Dagens Nyheterille.

Voimisteluliiton lääketieteellinen asiantuntija **Åsa Ekdahl** myöntää, että tiettyjä epäoikeudenmukaisuuksia voi uuden päätöksen myötä ilmetä, mutta hän ei näe tätä ongelmana.

- Voimasta ja jätävyydestä voi jossain kohtaa olla etua ja toisessa taas joustavuudesta ja eloisuudesta. Haastavia tilanteita voi tulla. Toisen etu voi olla toisen haitta ja päinvastoin, siksi emme näe tässä ongelmaa. Meidän täytyy kohdata ihmiset yksilöinä ja hyväksyä heidät joukkoomme, Ekdahl sanoo.

Laura Huhtasaari:

EU:lla ei ole tulevaisuutta

ENGLANTILAINEN sanomalehti Daily Express haastatteli perussuomalaisten europarlamentaarikko **Laura Huhtasaarta** liittyen hänen Euroopan unionin tulevaisuutta koskeviin näkemyksiinsä.

Huhtasaari piti Euroopan parlamentin täysistunnossa Brysselissä puheen, jossa hän totesi unelmana olevan, että jokainen EU-jäsenmaa tekee oman Brexitinsä eli eroa EU:sta.

Expressin haastattelussa Huhtasaari toteaa, että nykytuotoilla EU:lla ei ole tulevaisuutta, sillä Euroopan kansakunnat eivät hyväksy EU:n ajamia taloudellisen yhteistyön ja keskitetyn hallinnon periaatteita.

Huhtasaaren mukaan EU on kohdellut Suomea huonosti. Hän ei kuitenkaan usko, että Suomi on ensimmäisenä jonossa ulos EU:sta valtamedian EU-myönteisen propagandan vuoksi.

- Veikkaisin enemmän Alankomaita, Tanskaa ja Ruotsia. Suomen pitäisi kuitenkin ehdottomasti seurata niitä.

Euroopan maiden yhteistyön Huhtasaari katsoo toteutuvan parhaalla tavalla tavanomaisten itsenäisten valtioiden välisten diplomaattisten ja taloudellisten suhteiden muodossa nykyisen keskitetyn poliittisen

hallintomallin sijaan. Huhtasaaren mielestä Euroopan kansakuntien välisten tulevaisuuden suhteiden tulee perustua poliittisen suvereniteetin ja taloudellisen vapauden periaatteiden varaan. Hän katsoo EU:n hylänneen vapaakaupan ihanteen, vaikka EU yhä teeskentelee juhlapuheissaan olevansa maailmanlaajuisen vapaakaupan puolustaja.

Sanna Antikainen:

Väitteet oppivelvollisuusiän noston työllisyysvaikutuksista ovat humpuukia

KESKUSTELU oppivelvollisuusiän nostosta on käynyt kuumana sekä puolesta että vastaan syksyn mittaan. Hallintovaliokunnan demarikansanedustajat ovat iskeneet lusikalla soppaan kehumalla uudistuksen työllisyysvaikutuksia siteeraamalla STTK:n laskelmaa, jonka mukaan oppivelvollisuuden pidennys toisi jopa 150 000 uutta työllistä.

- Valtiovarainministeriön arvioiden mukaan oppivelvollisuusiän noston työllisyysvaikutus on noin 15 000 henkilöä ja sekin toteutuu vasta vuonna 2065. Mistä demarit näitä lukuja oikein taikovat? Edustajien olisi ehkä syytä tutustua oman hallituksen teettämiin laskelmiin, perussuomalaisten kansanedustaja **Sanna Antikainen** ihmettelee.

Useat tahot suhtautuvat kriittisesti oppivelvollisuusiän nostoon, mukaan lukien Kuntaliitto sekä Opetusalan Ammattijärjestö OAJ.

Suurimpina haasteina nähdään ra-

hoituksen riittävyys sekä

perusopetuksessa heikosti pärjänneiden oppilaiden edellytykset selvittää toisen asteen opinnoista.

- Perusopetuksen ongelmat eivät korjaannu oppivelvollisuusiän nostolla. Viher-

vasemmiston vi-

sioimien työllisyys-

lukujen sijaan saadaan

hoituksen riittävyys sekä

perusopetuksessa heikosti pärjänneiden oppilaiden edellytykset selvittää toisen asteen opinnoista.

- Perusopetuksen ongelmat eivät korjaannu oppivelvollisuusiän nostolla. Viher-

vasemmiston vi-

sioimien työllisyys-

lukujen sijaan saadaan

hoituksen riittävyys sekä

perusopetuksessa heikosti pärjänneiden oppilaiden edellytykset selvittää toisen asteen opinnoista.

- Perusopetuksen ongelmat eivät korjaannu oppivelvollisuusiän nostolla. Viher-

vasemmiston vi-

sioimien työllisyys-

lukujen sijaan saadaan

hoituksen riittävyys sekä

perusopetuksessa heikosti pärjänneiden oppilaiden edellytykset selvittää toisen asteen opinnoista.

- Perusopetuksen ongelmat eivät korjaannu oppivelvollisuusiän nostolla. Viher-

vasemmiston vi-

sioimien työllisyys-

lukujen sijaan saadaan

hoituksen riittävyys sekä

perusopetuksessa heikosti pärjänneiden oppilaiden edellytykset selvittää toisen asteen opinnoista.

- Perusopetuksen ongelmat eivät korjaannu oppivelvollisuusiän nostolla. Viher-

vasemmiston vi-

vain lisää keskeytyksiä pakottamalla peruskoulusta hädin tuskin selvinneet oppilaat toiselle asteelle. Pakko ei motivoi ketään opiskelemaan.

Oppivelvollisuusiän nostoon kop-lattu toisen asteen maksuttomuus vaikuttaa negatiivisesti myös resurs-sien käyttöön.

- Sen sijaan, että hallitus olisi miettinyt, kuinka auttaa koulu-pudokkaita täsmätoimilla, se päätyi esittämään toisen asteen maksutto-muutta. Käytännössä tämä tarkoittaa mittavaa tulonsiirtoa hyvätuloisten perheiden lapsille. Samaan aikaan kuitenkin ne, jotka tarvitsisivat pe-rusopetuksessa oppimiseensa erityis-tä tukea, uhkaavat jäädä ilman apua, kun rahat käytetään lukiolaisten op-pikirjoihin.

- Miksi opetusministeri **Li Anders-son** valitsi lähes hyödyttömän ide-ologisen hankkeen sen sijaan, että olisi panostanut oppimisen tukeen ja koulupudokkuuden torjuntaan siel-lä, missä rahat olisi voitu käyttää te-hokkaasti? Antikainen kysyy.

hoituksen riittävyys sekä

perusopetuksessa heikosti pärjänneiden oppilaiden edellytykset selvittää toisen asteen opinnoista.

- Perusopetuksen ongelmat eivät korjaannu oppivelvollisuusiän nostolla. Viher-

vasemmiston vi-

sioimien työllisyys-

lukujen sijaan saadaan

hoituksen riittävyys sekä

perusopetuksessa heikosti pärjänneiden oppilaiden edellytykset selvittää toisen asteen opinnoista.

- Perusopetuksen ongelmat eivät korjaannu oppivelvollisuusiän nostolla. Viher-

vasemmiston vi-

sioimien työllisyys-

lukujen sijaan saadaan

hoituksen riittävyys sekä

perusopetuksessa heikosti pärjänneiden oppilaiden edellytykset selvittää toisen asteen opinnoista.

- Perusopetuksen ongelmat eivät korjaannu oppivelvollisuusiän nostolla. Viher-

vasemmiston vi-

sioimien työllisyys-

lukujen sijaan saadaan

hoituksen riittävyys sekä

perusopetuksessa heikosti pärjänneiden oppilaiden edellytykset selvittää toisen asteen opinnoista.

- Perusopetuksen ongelmat eivät korjaannu oppivelvollisuusiän nostolla. Viher-

vasemmiston vi-

sioimien työllisyys-

lukujen sijaan saadaan

hoituksen riittävyys sekä

perusopetuksessa heikosti pärjänneiden oppilaiden edellytykset selvittää toisen asteen opinnoista.

- Perusopetuksen ongelmat eivät korjaannu oppivelvollisuusiän nostolla. Viher-

vasemmiston vi-

sioimien työllisyys-

Kike Elomaailla on monta rautaa tullessa.

Veron-
kevennykset
Elomaa
haluaisi ulottaa
myös palkan-
saajille.

Elomaa on koulutukseltaan röntgen-
hoitaja. Vaikka hän on ollut politiikassa
mukana jo yli 15 vuotta, moni muistaa
Elomaan edelleen viihdetaiteilijana ja
ammattiuurheilijana.

"Kuntatasolla päätetään
nykyään paljon asioita."

Elomaa oli
1980-luvulla
yksi Euroopan
tunnetuimpia
kehonraken-
taji.

Kansanedustaja Kike Elomaa kiertää kenttää ja kuuntelee

"Tunnen tavallisen kansan huolet ja murheet"

Ritva "Kike" Elomaa on laulava kuntosalitreenaaja, joka nousi eduskuntaan äänivyöryllä ja on sittemmin saanut kansalta saman mandaatin kahdesti. Esiintyvänä taiteilijana ja entisenä kilpaurheilijana Elomaa on kiertänyt maailmaa ja tavannut paljon ihmisiä. Työntö mukaan politiikkaan tulikin suoraan kansan keskuudesta.

Koronavuosi on johtanut varotoimiin ja työtapojen muutokseen myös eduskunnassa. Puhemiesneuvoston linjauksella kansanedustajat ovat voineet tehdä etätöitä jo keväästä lähtien, ja lisäksi useita toimintoja on sähköis-

tetty. Kansanedustajat voivat myös tehdä aloitteita digitaalisesti.

Kansanedustaja **Ritva "Kike" Elomaa** kuuluu niihin kansanedustajiin, jotka pyrkivät olemaan fyysisesti eduskunnassa paikalla niin paljon kuin mahdollista.

- Jotenkin tuntuu siltä, että sitä voi jäädä paitsioon tai tieto ei muuten kulje, joten olen käyttänyt etätömahdollisuutta melko vähän. Toki valiokunnissa, kuten maa- ja metsätalousvaliokunnassa, etäkokouksia on runsaasti. Livenä kokouksessa ollaan lähinnä silloin kun tehdään päätöksiä, jolloin samaan aikaan käsitellään useita hankkeita. Nekin kokoukset usein siirretään suuriin tiloihin, kuten auditorioon. Asiantuntijakuulemiset toteutetaan kaikki etänä, Elomaa sanoo.

Eduskunnan täysistunnot vedetään korona-aikana läpi pienemmällä kokoonpanolla. Eduskunnassa on tällä hetkellä maskipakko, ja käsidesiä on tarjolla kaikkialla talossa.

- Täysistuntojen aikaan saliin voi tulla vain kolmasosa edustajista, jotta turvavälit pystytään pitämään. Kansanedustajat suhtautuvat koronaan vakavasti ja kukaan ei tule saliin ilman maskia. Turvavälit näkyvät myös ministeriaitiossa, eivätkä kaikki ministerit osallistu esimerkiksi kyselytunneille.

Tukea pienyrityksille

Koronaepidemia on vaikeuttanut monien yritysten toimintaa vakavasti jo keväästä lähtien. Uutisissa on kerrottu yt-neuvotteiluista ja irtisanomisista. Myös monet tehtaat sulkevat oviaan. Elomaa pelkää, että konkurssijakaan tuskin voidaan välttää.

Eduskunnassa Elomaa on sitkeästi pitänyt esillä suomalaisten pienyrittäjien asemaa ja patistanut hallitusta konkreettisiin toimiin yrittäjien tukemiseksi. Syyskuussa Elomaa jätti kirjallisen kysymyksen yritystoiminnan tukemisesta ja talouden vahvistamisesta koronakriisin aikana.

Elomaa tivasi kysymyksessään muun muassa, millaisia yritystukiin kohdistuvia uudistuksia hallitus tulee toteuttamaan sekä millaisia yritystoimintaa helpottavia vero- ja lainsäädäntömuutoksia hallitus tulee tekemään.

Elomaa sanoo olevansa erityisen huolissaan korona-ajan vaikutuksista kansalaisten mielialaan.

- Mietin usein, mitä psyykkisiä seurauksia tästä kaikesta on. Korona joskus väistyy, mutta uskaltautko ihmiset enää olla normaalisti tekemisissä toistensa kanssa. Ihminen aina kaipaa toista ihmistä, varsinkin vanhemmat ihmiset, joille monista korona on lisännyt yksinäisyyttä. Varsinkin palvelutaloissa olevilta vanhuksilta kontaktit sukulaisiin ja ystäviin ovat olleet vähissä.

Veronkevennyksillä talous liikkeelle

Elomaa huomauttaa, että hallitus voisi tehdä koronakriisin keskelläkin paljonkin toimia yrittäjien ja palkansaajien aseman parantamiseksi – edellyttäen että tahtoa riittää. Elomaa katsoo, että tukien jakamisen sijaan ensi alkuun parempi tapa olisi keventää yrittäjien maksutaakkaa.

- Voidaan tehdä useampiakin toimia, mutta ensisijaisesti on kyse verotuksen keventämisestä. Siihen hallituksessa ei valitettavasti näytä olevan halua. Suomi on jo muutenkin ennätyskellisen raskaiden verojen maa, ja verotaakka jakautuu nykyisellään yhä harvempien kannettavaksi. Koko ajan se porukka vähenee, joiden maksamilla veroilla tätä maata pidetään pystyssä.

Veronkevennykset Elomaa haluaisi ulottaa myös palkansaajille ja parantaa näin työssäkäyvien kansalaisten ostovoimaa. Elomaa huomauttaa, että ostovoiman vahvistaminen siirtyy kulutukseen, joka puolestaan pitää taloutta liikkeellä.

- Verotuloja tietysti tarvitaan, joten uudistukset pitää valmistella huolellisesti. Siitä ei kuitenkaan pääse mihinkään, että tavalliselle keskituloiselle palkansaajalle verotus on nyt mennyt liian raskaaksi. Samaa aikaan

elämisen ja asumisen kustannukset ovat vain nousseet. Yhdistelmä on katastrofi.

Hallitus keskittyyköön oman kansan tukemiseen

Elomaa on koko vuoden seurannut kauhuissaan hallituksen päätöksiä, joilla kansalaisilta kerättyjä varoja kanavoidaan kiihtyvällä tahdilla ulkomaille.

- Hallituksen pitäisi keskittyä oman kansan tukemiseen ja hyvinvoinnin varmistamiseen. Hallituksessa ei ymmärrä sitä, että me emme pysty loputtomasti tukemaan muita. Oman kansan pitäisi tulla ensin, Elomaa sanoo.

EU-johtajien poliittisella päätöksellä valmisteleva elvytyspaketti on toteutuessaan

viemässä Suomen ennätyspitkään, raskaaseen velkavankeuteen. Perussuomalaiset pyrkivät kaikin tavoin kaatamaan elvytyspaketin, joka on kohdannut vastustusta muuallakin Euroopassa.

Elvytyspakettia käsitellään edelleen valio-kunnissa, eikä toistaiseksi tiedetä, milloin eduskunta pääsee äänestämään hankkeesta. Elomaa sanoo, että hanke on täysin järjetön.

- En voi tajuta ollenkaan poliittisia päätöksiä yhteisestä velasta ja EU-elvytyksestä. Suomen pitäisi elvyttää omaa talouttaan eikä tukea Italiaa ja muita taloutensa huonosti hoitaneita maita. Hallitukselta näyttää unohtuneen sekin, että suomalaisten veroeuroja tarvittaisiin kotimaassa ihan perusasuiden, kuten lastensuojelun ja vanhustenhuollon kuluihin kattamiseen, Elomaa sanoo.

Hänen mukaansa EU-elvytykseen suhtaudutaan nuivasti muissakin puolueissa. Kansanedustaja ei kuitenkaan osaa ennakoita, miten äänestyksessä tulee käymään.

- On selvää, että elvytyspaketin kaatamiseen tarvitaan laajaa tukea.

Välillä on kuitenkin hankalaa ottaa selvää, mikä toisten näkemys on. Varsinkin EU-myönteisen kokoomuksen linja on kuin tuuliviiri. Se tiedetään, että keskustan edustajissa on elvytyksen vastustajia. Jos keskustasta hyväksyy elvytyksen hallituksessa, siinä on selittelemistä omille äänestäjille.

Kuntavaaleissa ei kannata jättää äänestämättä

Elomaan mukaan hallituksessa tiedetään hyvin, että EU-elvytyksestä tehtävä päätös tulee näkymään myös puolueiden vaalilokossa ensi kevään kuntavaaleissa.

- Ihmiset ovat laajasti valvettuneita ja seuraavat politiikkaa tarkasti. Kuntavaaleissa kansalaisilla onkin tilaisuus antaa palautetta hallitukselle sen toiminnasta. Hyvä tulos kuntavaaleis-

Ikinuori Kike Elomaa pysyy jatkuvasti liikkeessä.

"Olen tehnyt vapaaehtois-työtä kohta jo 40 vuotta."

Eläin-suojelu on lähellä Kiken sydäntä.

- En voi tajuta ollenkaan poliittisia päätöksiä yhteisestä velasta ja EU-elvytyksestä, Kike Elomaa sanoo.

sa samalla ennakoit menestymistä myös seuraavissa eduskuntavaaleissa, joihin ei olekaan enää kuin reilut pari vuotta.

Elomaa korostaa, että kuntavaalit ovat merkittävät vaalit myös tavallisen kansalaisen arjen sujumisen kannalta.

- Kuntatasolla päätetään nykyään paljon asioita. On hyvin tärkeää, että jokaisella meistä on mahdollisuus ja tilaisuus vaikuttaa oman kotikuntansa asioihin. Kuntavaaleissa ei siis kannata jättää äänestämistä väliin.

Moni ei tiedä, että Elomaa itse ei ole ollut koskaan kuntavaa-

liehdokkaana.

- Kun tulini politiikkaan mukaan, menin suoraan ehdolle eduskuntaan. Mutta nyt olen harkinnut lähteä ehdokkaaksi kotikunnassani Maskussa. Koen sen jopa velvollisuudeksi, koska perussuomalaiset tavoittelee hyvää tulosta, ja siihen tarvitaan paljon ehdokkaita. Ehdokkaiden suhteen tilanne näyttääkin melko hyvältä jo nyt.

Maailmaa ja Suomea ristiin rastiin

Elomaa on koulutukseltaan röntgenhoitaja. Vaikka hän on ollut politiikassa mukana jo yli 15 vuotta, moni muistaa Elomaan edelleen viihdetäiteilijänä ja ammattiurheilijana.

1980-luvulla Elomaa oli yksi Euroopan tunnetuimpia kehonrakentajia. Hän muun muassa voitti 1981 Ms. Olympia -tittelin. Menestystä tuli myös kotimaan tasolla sekä monissa muissakin kansainvälisissä kilpailuissa. Vuonna 2001 Elomaa nimettiin kehonrakennuksen Hall of Fameen, johon on tähän mennessä nimitetty vain muutama Euroopasta.

Ammattiurheilijan vuodet 1980-luvulla olivat kiireisiä, sillä samaan aikaan Elomaa työskenteli myös hoitajana, teki uraa laulajana ja kilpailujen välissä hän keikkaili ympäri maata, pubeissa, festareilla ja konserttisaleissa. Ensimmäisen levynsä Elomaa julkaisi 1983 eli jo lähes 40 vuotta sitten. Levytysura on jatkunut 2000-luvun puolelle, tosin kansanedustajavuotenaan Elomaa ei ole ehtinyt levyttämään.

- Olen myös tehnyt vapaaehtois-työtä kohta jo 40 vuotta: laulua ja liikuntaa konserttien ja pienimuotoisten esiintymisten muodossa.

Politiikkaan mukaan lähteminen oli monien sattumien summa. Elomaa sanoo, että esiintyvänä taiteilijana ja urheilijana hän on kiertänyt maailmaa ja tavannut paljon ihmisiä.

- Suomen läpi olen kulkenut laidasta laitaan, Hangosta Utsjoelle. Laskin kerran, että olen ajanut autolla täällä ristiin rastiin lähes kaksi ja puoli miljoonaa kilometriä.

Kuntoilu ja urheilutausta pitävät Elomaan vireessä.

»

- Tavallisten kansalaisten huolet, murheet ja ajatukset ovatkin vuosien mittaan tulleet minulle tutuiksi. Voin sen sanoa, että aika hyvin tiedän, miten kansan keskuudessa puhutaan ja ajatellaan. Vielä tänäkin päivänä, vaikka menisin ruokakauppaan, niin yleensä päädyn siellä juttelemaan ihmisten kanssa.

Hyvä meininki veti perussuomalaisiin

Elomaan lapsuudenkodissa politiikka oli aina vahvasti läsnä, sillä Elomaan isä **Arvo Sainio** toimi jo 1970-luvulla perussuomalaisen edeltäjän SMP:n kansanedustajana.

Vanhan sanonnan mukaan vastuutehtäviin pääseminen edellyttää sekä työntöä että pyrkymistä. Elomaan kohdalla työntö politiikkaan tuli kansan parista, kuten perussuomalaiselle mainiosti sopii.

- Kohtaamani ihmiset kehottivat jo kauan sitten, että minun pitäisi lähteä politiikkaan. Ajatukseni saivat kansan keskuudessa hyvän vastaanoton, ja monet olivat sitä mieltä, että minä sen tiedän, miten suomalaisilla menee.

Elomaata pyydettiin jo aiemmin pariinkin toiseen puolueeseen, mutta Elomaa ei lämmennyt kutsuille. Kun Elomaata lopulta pyydettiin mukaan perussuomalaisiin vuonna 2006, puolueen kannatus oli vain muutamassa prosentissa, eikä Elomaa tuoloin edes kuvitellut tekevänsä pitkää uraa politiikassa.

- Perussuomalaisissa oli vain niin hyvä meininki. Puolue oli isänmaallinen ja aidosti tavallisen suomalaisen ihmisen asialla, joten valinta oli lopulta melko itsestään selvä. En tosin tuolloin kuvitellutkaan, että minusta voisi joskus tulla kansanedustaja. Ajattelin silti lähteväni mukaan vaikuttamaan.

Isänmaallisuus on tärkeää

Elomaa korostaa, että nimenomaan isänmaallisuus on aina ollut hänelle tärkeä arvo. Elomaa näkee, että isänmaallisuuden puolustaminen on viime vuosina jäänytkin lähinnä

Omat koirat Marski ja Sylvi-Kyllikki kulkevat usein emäntänsä mukana.

perussuomalaisen tehtäväksi.

- Kokoomus väittää olevansa isänmaallinen vaikka ei oikeasti ole sitä. Kokoomus on mennyt mukaan siihen samaan viherpiiperrykseen kuin muutkin vanhat puolueet.

Elomaa asettui eduskunta-vaaliehdokkaaksi vuoden 2007 vaaleissa, mutta se yritys ei vielä tuottanut tulosta. Vuoden 2011 vaaleissa Elomaa meni läpi perussuomalaisen saatua suurvoiton. Elomaa itse keräsi yli 13 000 ääntä. Sen jälkeen kansa on antanut mandaatin kahdesti.

Kansanedustajana Elomaa on vahvasti puolustanut tavallisen suomalaisen ja pienyrittäjän asiaa.

Elomaa on profiloitunut myös eläinsuojelukysymyksissä ja on kirittänyt usein hallitusta kiinnittämään huomiota eläinten oikeuksiin lainsäädännön tasolla.

Kaikilla valtiopäivätoimilla on merkitystä

Elomaa sanoo, että hänen keskeinen tavoitteensa kansanedustajana on kansalaismielipiteen tuominen valtiopäiville ja tavallisen kan-

"Lapsien suhteen heräsin elämässä liian myöhään."

san asian puolustaminen. Elomaan mukaan myös oppositiosta käsin voi hyvin vaikuttaa, kun viesti on ajankohtainen ja painava.

Elomaa onkin toiminut kansanedustajana ahkerasti: Hän on tehnyt kaikkiaan 231 kirjallista kysymystä, käyttänyt 841 puheenvuoroa ja tehnyt 144 aloitetta. Viime aikoina Elomaa on tehnyt useita talousarvioaloitteita määrärahojen lisäämisestä valtion budjettiin. Aloiteilla Elomaa on halunnut osoittaa tukea esimerkiksi vanhusyhdistyksille, omaishoitajille ja maatalousyrittäjille.

Elomaan mukaan kaikilla valtiopäivätoimilla on merkitystä.

- Jopa rivikansanedustajan puheenvuoroistakin hallitus saattaa ottaa kopin ja ryhtyä työstämään uudistusta, jota hallituksessa ei ehkä ole vielä ajateltu. Mielestäni olen muutaman kerran myös onnistunut ihan hyvin tavallisessa poliittisessa vaikuttamisessa. En silti väitä, että olisin yksin saanut aikaan mitään, koska politiikka on tiimityötä.

Lapsettomuus oli oma valinta

Elomaan perheeseen kuuluvat aviomies **Kimmo** sekä pitkäkarvaiset akita-koirat **Marski** ja **Sylvi-Tuulikki**. Elomaa on vapaalla tekemisissä sukunsa ja ystäviensä kanssa, mutta myös koirien kanssa ulkoillessa menee paljon aikaa.

KIKEN INKIVÄÄRIJUOMA

- **Inkiväärijuuresta** otetaan pieni pala, kuorietaan ja pilkotaan aivan pieneksi muusiksi.
- **1 verigrape** ja **-1 sitruuna** puristetaan mehuksi.
- **Kaikki** juomalasiin, sekoitetaan... voi lisätä vähän kylmää vettä, jos hapan tekee pahaa.
- **Nautitaan** aamupalan yhteydessä ja juodaan kerralla.

Kike ja Kimmo Elomaan Maskun kodista löytyy oma kuntosali.

"Tiedän, että hyvällä kunnolla on ihmiselle suuri merkitys."

Lapsia kansanedustajalla ei ole. Hän sanoo lapsettomuuden olleen tavallaan oma valinta.

- Lapsien suhteen heräsin elämässä liian myöhään, ja omien lapsien aika vain meni minulta ohi. Olen jälkikäteen ajatellut, että minulla ei ole ollut mikään normaali elämä, koska olen ollut niin paljon maailmalla ja eteen on tullut aina uusia uramahdollisuuksia, joihin olen sitten tarttunut.

- Joskus olen tavallaan katunutkin valintojani. Toisaalta minulla on rakkaat kummilapset, eläimet ja muu perhe, kuten sisaruksieni lapset, jotka kaikki ovat minulle tärkeitä.

Kuntosali autotallissa

Elomaa on jatkanut urheilemistaan kilpauran päättymisen jälkeenkin. Hänellä on kotonaan autotallissa itserakennettu kuntosali. Vanhoista kuntokouluista on jäänyt jäljelle treenilaitteet, jotka ovat käytössä edelleen.

- Liikunnasta en ole halunnut luopua. Tiedän, että hyvällä kunnolla on ihmiselle suuri merkitys. Mielestäni kroppaa ei saisi päästää siihen pisteeseen, ettei koskaan tee mitään. Pienelläkin treenillä ja sen ylläpidolla on valtava

merkitys hyvinvoinnille. Kuntosalilla käy myös ystäviäni, ja teen mielelläni pyynnöstä kaikille treeniohjelmiä, Elomaa sanoo.

Vapaa-aikaa menee myös usein politiikan parissa. Elomaa osallistuu aktiivisesti perussuomalaisten toritilaisuuksiin kotiseudullaan. Elomaa ei tunnusta laiskottelevansa, mutta myöhään illalla hän vetäytyy mielellään herkkulautasen kanssa tv:n ääreen, jossa saattaa vierähtää aamuun asti.

- Valvon mielelläni myöhään ja katson kaikkia mahdollisia ohjelmia kuten tv-sarjoja, musiikkiohjelmia ja luontodokumentteja. Se on sitä todellista omaa aikaa.

TEKSTI PS TOIMITUS
KUVAT MATTI MATIKAINEN

KIKE ELOMAA

ELOMAA aloitti kehonrakennuskilpailut 1980-luvun alussa. 1981 hän voitti Miss Olympia -tittelin, kehonrakennuksen Euroopan mestaruuden sekä World Games -kilpailun. Kaksi vuotta myöhemmin hän nappasi hopeaa kehonrakennuksen ammattilaisten MM-kilpailussa sekä saavutti viidennen sijan Miss Olympia-kisoissa. Kilpaura päättyi 1985. Vuonna 2001 kansainvälinen kehonrakennusliitto IFBB kutsui Elomaan kehonrakennuksen Hall of Fame -kunnia Galleriaan. Kike on ainoa Hall of Fame -tunnustuksen saanut suomalainen.

Koronakriisi lisäsi hoitajien töitä

"Ala on tapettu kymmenessä vuodessa"

Kiinan Wuhaniissa löydettiin joulukuussa 2019 uusi virus, joka laittoi maailman sekaisin. Maaliskuussa Covid-19-nimen saanut virus oli jo levinnyt pandemiaksi. Tuntematon koronavirus yllätti kaikki ja muutti lähihoitaja Julia Perälän työn arjen.

Lähihoitaja **Julia Perälä**, 25, työskentelee Jyväskylän kaupungin koronanäytteenotossa. Työpaikka sijaitsee Keski-Suomen keskussairaalan piha-alueella. Perälän työtilat koostuvat toimistotokenteista ja niin sanotusta drive in -testauspisteestä.

Asiakkaat saavat sovittuna aikana koronatestin ensisijaisesti autolla, eikä autosta nouse testin aikana. Jokaisesta asiakkaasta otetaan pumpulitikulla näyte nenästä. Ennätys on 14 asiakasta 15 minuutissa. Vanhemmat ottavat lapsensa syliin, joka helpottaa näytteenottoa. Joillakin se on sujunut helpommin kuin toisilla. Näyte on kuitenkin otettava. Se ei ole mielipidekysymys, Perälä selvittää.

Näytteenotossa työt alkavat kello 7.30, jolloin jaetaan päivän työtehtävät. Varsinainen näytteenotto käynnistyy kello 8 ja jatkuu kahdessa työvuorossa kello

19 saakka. Työntekijöiden päivä on jaettu kahden tunnin sektoreihin ja edelleen 15 minuutin aikajaksoihin, joka helpottaa päivän suunnittelua. Jokainen työntekijä tekee tasapuolisesti kaikkia töitä.

Jokainen työntekijä tekee tasapuolisesti kaikkia töitä.

Ennen näytteenottoa Perälä työskenteli kaupunginsairaalan varahenkilöstössä. Ilman koronapandemiaa en olisi täällä töissä. Työn arki muuttui. Siirryin vuodeosaston sisätyöstä ulkotyöhön avoterveydenhuollon puolelle, Perälä sanoo.

Kiire kasvoi, palkka ei

Koronaepidemian myötä monien hoitajien työtehtäviin ja työpaikkoihin tuli muutoksia sekä työmäärä kasvoi.

Kiire on ollut aivan uskomaton. Ikinä ennen en ole sellaista kokenut, että osastojen täyttöaste vaihteli niin valtavasti vuoro-

- Infektio-osastolla suojauduttiin niin kuin jokaisella potilaalla olisi koronatautuntia, Julia Perälä kertoo.

kauden sisällä. Välillä sairaala oli tyhjiällä ja sitten täynnä, Perälä kertoo.

Hänestä yksi kuormittava tekijä on jo tuiki tarpeellinen suojava-

- Infektio-osastolla suojauduttiin niin kuin jokaisella potilaalla olisi koronatautuntia. Suojavarusteisiin pukeutuminen vie valtavasti aikaa ja syö työaikaa. Välillä on ollut kaikkensa antanut olo.

Perälän tilipussissa kiire ei ole näkynyt positiivisella tavalla.

- Palkka ei ole muuttunut mihinkään, vaikka työtehtävien ja kiireen määrä on lisääntynyt. Etulinjaan kun siirryin, niin palk-

ka pieneni 40 eurolla. Pitäisi voida ansaita muuta kuin hoitajan minimipalkan verran.

Työnantaja on puhunut pohjat-

- Pohja tulee eteen, kun puhutaan palkasta. Saan palkkaa bruttona noin 2 100 euroa kuukaudessa ja vuokra on vajaat tuhat euroa. Ilman lisää ei palkasta jää käteen mitään. Onneksi on työsäkävää puoliso jakamassa elinkustannuksia, Perälä sanoo.

Työkavereihin luotetaan

Suurin osa ihmisistä sairastaa koronan lievemmin, mutta van-

- Kiire on ollut aivan uskomaton, lähihoitaja Julia Perälä myöntää.

suojaautuminen on järjestetty hyvin.

- Kukaan työkavereistani ei ole saanut tartuntaa. Luotto työkavereihin on valtava. Homma ei toimisi, jos toisiinsa ei voisi luottaa, Perälä painottaa.

Virus voi levitä suojavausteiden korjailusta työpäivän aikana ja altistaa hoitajan. Työ koronanäytteenotossa on herättänyt huolta.

- Perheenjäsenet olivat kauhuissaan, kun kuulivat työstäni. Minulta on kysytty, että olenko viruksen kantaja. Itse en ole pelännyt tartuntaa vaan suhtaudun siihen terveellä kriittisellä. Se on työtä. Suojaudutaan ja tehdään parhaamme.

Perälän työkaverit ovat joutuneet kokemaan henkilökohtaisesti taudin vakavat seuraukset.

- Minulla oli kollegoita, jotka itkivät, sillä heidän sukulaisiaan kuoli koronaan Aasiassa, Perälä huokaisee.

Vakava tauti

Koronaviruksen toinen aalto lähti leviämään syksyllä. Esimerkiksi Jyväskylässä virus tarttui yökerhoissa ja yleisötilaisuuksissa. Kymmeniä ihmisiä sairastui ja useita satoja ihmisiä jouduttiin asettamaan koronakaranteeniin.

- Keski-Suomen koronatilanne on huolestuttava. Jos yksi virus kantava henkilö lähtee baariin, niin hän voi tartuttaa kymmeniä muita ihmisiä. Sen välttämiseksi vapaaehtoisen kotikaranteenin merkitys täytyy ymmärtää, Perälä tähdentää.

Valtiovalta on rajoittanut ihmisten tapaamisia epidemiatilanteissa.

- Potilaat pelkäsivät. Esimerkiksi muistisairaat miettivät, miksei ketään käy vierailulla. Ei ole kuitenkaan ymmärretty, että korona on hengenvaarallinen. Tautiin suhtautuminen on arkipäiväistynyt, mikä ei ole hyvä asia, Perälä tuumii.

Monista suomalaisista koronahojjeistukset ovat tuntuneet epäselviltä.

- Työnantaja on koittanut pitää ajan tasalla. Ohjeet ovat muuttuneet jatkuvasti. Se on ollut kuormittavaa, kun ei ole ollut tarpeeksi tietoa. Toisaalta kesällä tuli ohjeiden suuresta määrästä informaatiohäly, Perälä puntaroi.

Ei kutsumusammatti

Oulusta kotoisin oleva Perälä lähti opiskelemaan lähihoitajaksi peruskoulun jälkeen.

- Halusin ensin töihin päiväkoitiin, mutta erikoistuin sairaanhoitoon ja huolenpitoon. Sitten sairaalamaailma vie mennessään. Sairaalaissa toiminta on läpinäkyvää, kurinalaista ja kaikki teh-

"Saun palkkaa bruttona noin 2 100 euroa kuukaudessa. Ilman lisää ei palkasta jää käteen mitään."

huksille ja muille riskiryhmiin kuuluville tauti voi olla kohtalokas.

Koronavirus leviää pisaratartuntana ja se saattaa elää jonkin aikaa pinnoilla. Hyvä käsihygienia, visiirit, hengitysmaskit, kertakäyttökäsineet ja -vaatteet ovat tärkeitä keinoja virukselta suojaautumisessa.

Perälän mukaan henkilöstön

Koronaa testataan drive in -testauspisteellä.

"Työssä venytään ja joustetaan koko ajan."

dään selkeästä syystä, Perälä kertoo.

Valmistumisen jälkeen hän on ollut työelämässä kuusi vuotta, jonka aikana alan realiteetti on tullut selväksi.

- Työssä venytään ja joustetaan koko ajan. Ylimääräisiä työtehtäviä on tullut ja se ei näy palkassa. Ala on tapettu kymmenessä vuodessa.

Sairaanhoitajaliitto julkisti lokakuun alussa kyselyn, jonka mukaan puolet sairaanhoitajista on miettinyt alan vaihtamista koronakriisin aikana. Esimerkiksi Perälän opiskelukaveri lähti pois hoitoalalta.

- Eräs kaveri sai sihteerin työpaikan ilman koulutusta ja kuukausipalkka nousi tonnilla. Ei tämä mene oikein.

Kyselyyn vastaajista 40 prosenttia kertoi olevansa uupunut tai erittäin uupunut kevään ja kesän jälkeen. 27 prosenttia oli uu-

punut jo ennen pandemiakavetta.

- Päätäjät voisivat tulla ilta- ja aamu- vuoroihin katsomaan, onko palkkauksemme riittävä. Meitä potkitaan,

lyödään ja haukutaan. Silmät avautuivat, kun he huomasivat meidän riittämättömyyden tunteen.

Mikä saa jaksamaan työssä?

- Minulle tämä on työ eikä kutsumusammatti. En tee ylityötä, sillä työssä täytyy jaksaa vielä vuosikymmeniä. Eläkeikään on pitkä aika.

- Ammatillisesti olen etuokeutettu, sillä olen kokenut näin poikkeuksellisen korona-ajan. Monet asiakkaista kiittävät ja se tuntuu hyvältä. Työporukka on ihana, muuten ei tätä jaksaisi, Perälä myöntää.

TEKSTI MIKA RINNE
KUVAT MIKA RINNE JA
LEHTIKUVA

Perussuomalaiset vaativat:

Koronalisä tueksi

HOITAJAT saavat kiitosta loputtomasta venymisestäään. Perussuomalaiset muistuttavat, että hoitajat ovat sankareita koronan keskellä, mutta pelkkä meriittitunnustus ei riitä. Hoitajille tulee myös maksaa koronalisää vaarallisen työn vuoksi.

- Useissa Euroopan maissa hoitoalan henkilöstölle on maksettu korvauksia koronaepidemian aiheuttaman kuormituksen vuoksi, mutta Suomessa asiasta on oltu hyvin vaikeita. Tehy vetosi koronailän puolesta jo keväällä, mutta hallitus ei ota asiaan mitään kantaa. Hoitajille satelee kyllä kiitoksia, mutta taloudellisesta kompensatiosta ei ole lausuttu hailsua sanaakaan, sanoo perussuomalais-

ten kansanedustaja **Sanna Antikainen**.

- Korvausta voi vaatia hyvällä omallatunnolla, koska hoitajien ansaitsevat sen. Hallituksen on aika toimia ja tehdä merkittävät ponnostukset vuorostaan hoitoalan ihmisiin. On heidän vuoronsa saada koronakorvausta. Hoitoalan henkilöstö ei voi tehdä työtään etänä neljän seinän sisällä turvasa, kuten me monet muut, kansanedustaja **Arja Juvonen** muistuttaa.

Sairaanhoitajaliiton tekemän kyselyn mukaan yli puolet sen vastaajista miettii koronapandemian keskellä alanvaihtoa ja lähes joka kolmas on pohtinut sitä jo aiemmin. Yli 40 prosenttia koki olevansa ajoittain uupuneita.

Omakotitalo-
liiton mukaan
lämmityssähkö
syö noin puolet
asumiskustan-
nuksista.

Hallituksen linjaukset nostavat asumiskuluja

Omakotitalossa asumisesta kallis lasku

Omakotitaloliiton mukaan lämmityssähkö syö noin puolet asumiskustannuksista, joita ovat nostaneet erityisesti sähköyhtiöiden siirtomaksun korotukset.

Rintamiestalon eteises-
sä ja huoneiden lattioilla
on vielä pur-
kamattomia muut-
tolaatikoita. Eletään
sateista ja pimeää
marraskuun puolivä-
liä Jyväskylässä, jos-
sa **Jamaica Kaihla-
niemi** perheineen on
juuri muuttanut uu-
teen kotiin.

- Lyötiin hynttyyt yhteen ja
mentiini naimisiin viime kesänä.
Meillä on ollut haaveena päästä

omakotitaloon asumaan, sillä ol-
laan mieheni kanssa molemmat
maalta kotoisin, Kaih-
laniemi kertoo.

**"Asumis-
kuluihin
menee noin
1 300 euroa
kuukau-
dessa."**

Hän kuuluu perus-
suomalaisiin ja toimii
luottamustehtävissä
Jyväskylän kaupun-
ginvaltuustossa sekä
sivistyslautakunnassa.
Viihtyisällä omako-
titaloalueella sijait-

seva talo on rakennettu ennen
talvisotaa vuonna 1938. Lauta-
vuoratusta talosta ei ole tehty

kauppakirjoja.

- Tämä talo on välitappi ja asu-
taan tässä vuokralaisena, ennen
kuin sopivan tuntuinen talo löy-
tyy ostettavaksi, Kaihlaniemi pal-
jastaa.

Sähköstä suuri lasku

Tuikkukynttilät luovat tunnel-
maa keittiöpöydällä, jonka ää-
rellä talon emäntä istuu ja selai-
lee laskupinoa.

- Asumiskuluihin menee noin 1
300 euroa kuukaudessa. Asumis-
kulut muodostuvat kaikkineen
reilusti suuremmiksi kuin aikai-
semmassa asunnossa. Kotivakuu-
tus pompahti suuremmaksi ja nyt
maksetaan käytetyn veden mu-

kaan. Jos jotain menee rikki, niin
ei ole enää huoltoyhtiö korjaa-
massa kuten luhtitalossa, Kaihla-
niemi selvittää.

Omakotitalon lämmityskus-
tannukset riippuvat käytettäväs-
tä lämmitysmuodosta. Kaihlanie-
men perheen kodissa on suora
sähkölämmitys, ilmalämpöpump-
pu ja varaava takka.

Omakotitaloliiton mukaan läm-
mityssähkö syö noin puolet asu-
miskustannuksista, joita ovat
nostaneet erityisesti sähköyhtiöi-
den siirtomaksun korotukset.

- Sähkölaskut ovat suurempia,
vaikka yrittäisi hillitä kulutusta.
Jännittää tuleeko kovat pakkaset,
Kaihlaniemi pohdiskelee.

Lämmityskustannukset voivat

yllättää, sillä pakkastalven lasku
saattaa olla huomattavasti suu-
rempi kuin kesäkuukausina. Asu-
miskustannuksia nostaa myös
kiinteistövero, vesimaksu ja jäte-
huolto.

Asumismenot kasvussa

Suomen hallitus tavoittelee hii-
lineutraalia Suomea vuoteen
2035 mennessä. Perussuomalai-
set ovat varoittaneet, että hallitus
nostaa kansalaisten liikkumis- ja
asumiskustannuksia ilmastopoli-
tiikan varjolla.

- Asumiskulut ja vuokra pitäi-
si pystyä hoitamaan. Ne ovat pa-
kollisia kuluja, joita ei voi vali-
ta. Myös polttoaineen hinta syö

Asumis-
kustannuksia
nostaa myös
kiinteistövero,
vesimaksu ja
jätehuolto.

Omakotitalossa asu-
minen on kallista myös
vuokralaiselle.

**"Ihmisiä
ei saa
ajaa liian
ahtaalle."**

- Autotalli on meille ykkösasia. Varsinkin miesväellä on harrastuksena
autot, moottoripyörät ja mopot, Jamaica Kaihlaniemi kertoo.

osansa palkasta. Korotusten suh-
teen pitäisi olla varovainen. Ih-
misiä ei saa ajaa liian ahtaalle. Se
syö ostovoimaa ja vaikuttaa ne-
gatiivisesti kaikkeen, Kaihlaniemi
sanoo.

Kiinteistöliiton pääekonomis-
ti **Jukka Kero** varoittaa, että ko-
titalouksien asumismenojen
suhde käytettävissä oleviin tu-
loihin on puhkaisemassa jo 30

prosentin rajapyykin
Suomessa tulevi-

na vuosina, mi-
käli tulokehi-
tys on nihkeää
ja verotuksen
kirstämistä
joudutaan har-
joittamaan.

Keron mukaan
julkisen talouden
alijäämät ja ilmas-
topoliittiset verouudis-
tukset tarkoittavat pahimmil-
laan merkittävää asumismenojen
nousua. Asumismenojen kasvu
kohdistuu kaikkiin tuloluokkiin,
erityisesti pienituloisiin.

- Molemmat käydään töissä ja
pystymme hoitamaan pakolliset
asumiskulut, mutta on eri asia,
minkä verran rahaa jää elämi-
seen tulevaisuudessa. Yksin en
olisi lähtenyt vuokralle omakoti-
taloon, Kaihlaniemi toteaa.

Pariskunta aikoo hoitaa laskut
yhteistuumin ja asumiskulujen
uhkakuvista huolimatta perhe
haluaa asua omakotitalossa. Nyt
isolla tontilla on erillinen auto-
talli, joka sopii erinomaisesti per-
heen tarpeisiin.

- Autotalli on meille ykkösasia.
Varsinkin miesväellä on harras-
tuksena autot, moottoripyörät ja
mopot. Entisessä kodissa ei ollut
pojalla tilaa rakennella mopoa,
mutta täällä se on jo purettu al-
kuosiin, Kaihlaniemi kertoo hy-
myssä suin.

TEKSTI MIKA RINNE
KUVAT MIKA RINNE JA
LEHTIKUVA

Perussuomalaiset laskisivat polttoaineiden verotusta:

Asumisen ja liikkumisen hintaa alas

Suomalaisille myydään EU-elvytyspakettia koronan
nimissä, mutta tosiasiassa rahoilla paikataan kaikkea
muuta kuin epidemian aiheuttamia ongelmia.

Perussuomalaiset ovat
huolissaan asumisen, elä-
misen ja liikkumisen kus-
tannuksista tavalliselle kansalai-
selle, jonka ostovoima on heikko.
Puheenjohtaja **Jussi Halla-ahon**
mukaan ongelma on siinä, että
ihmisille jää palkasta liian vähän

käteen.

- Perussuomalaiset ovat vaati-
neet polttoaineveron madalta-
mista ja energian hinnan koh-
tuullistamista. Eivät ne ole
mitään verohelpotuksia rikkaille,
vaan kyse on yritysten edellytyk-
sistä toimia ja toisaalta kyse on

siitä, mitä palkansaa-
jalle jää käteen pal-
kastaan.

Halla-aho ei kannata
työttömyysturvan
leikkauksia.

- Me emme voi läh-
teä poistamaan kan-
nustinongelmaa ke-
pittämällä työttömiä.
Meidän pitää päinvastoin lisä-
tää ihmisen käteen jäävien tulojen
määrää. Maaseudulla tähän vai-
kuttavat konkreettisesti poltto-
aine- ja lämmityskustannukset.

**Caruna-
kaupoista
voi syyttää
vihreitä ja
kokoomusta.**

Kaupungeissa taas työssäkävyn
ihmisen asuminen on sietämättö-
män kallista.

Vihreiden **Pekka Haavisto** oli
vaalien alla huolissaan sähkön

kokonaiskustannus-
ten noususta, vaik-
ka on itse vastuussa
siirtohintojen kas-
vusta.

- Haavisto val-
misteli ja hyväk-
syi vastuuministeri-
nä **Jyrki Kataisen**
hallituksen Caruna-
kaupat. Hän siis on

suuressa vastuussa siitä, että säh-
könsiirtohinnoilla kupataan suo-
malaisilta veronmaksajilta voitto-
ja ylikansalliseksi sijoitusyhtiölle,
kansanedustaja **Ritva "Kike"**

Omakotitaloasuminen
karkaa monen lapsi-
perheen käsistä.

Elomaa huomauttaa.

- Pieni- ja keskituloisten ihmis-
ten elämään tämä vaikuttaa eni-
ten. Asumisen ja liikkumisen
hintaa on kevennettävä verorat-
kaisuun ja rajaamalla siirtoyhti-
öiden tuottokatto pienemmäksi,
kuten perussuomalaiset ovat esi-
täneet, Elomaa toteaa.

Perussuomalaiset ovat esittä-
neet, että siirtohintoihin puu-
tutaan laskemalla kohtuulli-
sen tuottotavoitteen rajaa. Rajan
määrittelee monimutkaisella las-
kentakaavalla Energiavirasto,
mutta voitot ovat tällä kohtuulli-
seksi kutsutulla rajalla nousseet
satoihin miljooniin euroihin.

TEKSTI PS TOIMITUS
KUVA LEHTIKUVA

**Nousevat elinkustannukset ja koronakriisi
lisänneet ruoka-avun tarvetta**

Ihmisillä on häätä

Valmiiksi pakatut ruokakassit odottavat hakijoita töttömiä yhdistyksen ylläpitämässä Sattuman Kaapassa Rautavaaralla Itä-Suomessa. Koronaepidemia on lisännyt ruoka-avun tarvitsijoiden määrää eri puolilla Suomea, niin myös vajaan 1 600 asukkaan Rautavaaralla.

Koronan vaikutus näkyi heti täällä. Ihmisillä on rahat tiukalla. Hakijoina on nuoria perheitä ja eläkeläisiä, mutta nyt myös työssäkäyviä ja lomautettuja, kertoo Rautavaaran Työraitti ry:n toiminnanohjaajan sijainen **Merja Heikkinen**.

Heikkisen mukaan yhdistys sai lokakuussa 3 000 kiloa EU:n ruoka-apua, josta tehtiin jaettavaksi 200 kassia.

Kasseissa on kaikissa sama sisältö: mysliä, hapankorppua, vehnäjauhoa, kaurahiutaleita, keksitä, hernekeittoa, maitojauhetta ja lihahampurkkuja.

- Tämä on ollut poikkeuksellinen vuosi. Kassien jakelu on käynnissä koko ajan. Hakijoita on ollut myös naapurikunnista, Heikkinen mainitsee.

Rautavaaran tööttömät jakaa apua kaikille taustoja ja tarvetta sen enempää selvittämättä.

- Me emme kysy, paljonko taskussa on humisevaa. Hän, joka tulee hakemaan kassin, ei ole turhaan ilmaista ruokaa hakemassa. Se on hätäapu ja jatkaa esimerkiksi pienituloisen eläkeläisen ruokarahaa. Jos koronatilanne pahenee,

niin avuntarve kasvaa, Heikkinen tuumii.

Puute on suuri

Ruoka-avun tarve ja velkaongelmat ovat sosiaalityöntekijöiden arvioiden mukaan lisääntyneet koronaepidemian aikana, ilmenee Sosiaalibarometri 2020 -julkaisusta.

Koronakriisin vaikutukset ruoka-apuun keväällä 2020 -selvityksen mukaan jo ennen korona-

kriisiä ruoka-apuun turvautui noin 100 000–200 000 ihmistä vuodessa. Ruoka-

avun tarjoajia arvioidaan olevan yli tuhat.

Yksi ruoka-avun tarjoajista on Jyväskylän Katulähe-

tys, jolla on runsaat 2 000 asiakasta. Jouluun alussa ruokakassien jakopäivänä Jyväskylän ruokapankin edessä oli kymmenien ihmisten jono. Yksi heistä oli rakennusala-

la pätkätöitä tekevä mies, joka ei halunnut esiintyä nimellään.

- Tämä kassi auttaa, kun ruoan hinta ja vuokrat nousevat. Tulois-

ta ei meinaa jäädä käteen rahaa pakollisten laskujen maksamisen jälkeen, mies toteaa.

Leipäjonossa ollut yksinhuoltajanainen sai kaksi kassia ruokaa.

- Tästä on suuri apu. Minulta loppuivat työt ja poika opiskelee. Hän tarvitsee ruokaa, mutta minä selviän vähällä. Taloudellisesti on tiukkaa, mutta pää on pidettävä kylmänä. Pitää jättää ostamatta kallista kalaa ja hedelmiä, nimetömänä pysyttelevä nainen selvittää.

Työläisiä avun piiriin

Jyväskylän Katulähetystyksen ruokapankin vastaava työntekijä **Taina Koponen** kertoo, että

avun tarve on kasvanut viime keväästä.

- Kävijämäärät ovat kasvaneet hurjasti. Meillä on yli 500 kävijää enemmän kuin viime keväänä. Selvästi ollaan aiempaa enemmän huolissaan toimeentulosta. Pienituloisia työläisiä on tullut avun

piiriin, kun palkka ei enää riitä vuokran ja laskujen jälkeen ruokaan, Koponen kertoo.

Yleinen taloustilanteen kurjistuminen vaikuttaa heikompiasisiin todella nopeasti.

- He pitävät aika vähän ääntä itsestään. Täällä emme unohtaa heitä, Koponen muistuttaa.

Koposen mukaan lahjoitusruoan määrä ei ole kasvanut samassa suhteessa avuntarvitsijoiden määrän kanssa, joten kassin sisältö on ollut vähän laihempi kuin ennen.

Ruoka-apua hyvinvointivaltiossa

Ruoka-apua lisättiin 1990-luvun laman yhteydessä, jolloin monet järjestöt ja seurakunnat perustivat leipäjonoja. Moni tavallinen ihmisen joutuu yhä hakeutumaan ruoka-apuun, koska talous on jostain syystä äärimmäisen tiukalla ja rahat eivät riitä ruokaan.

- Se on häpeällistä hyvinvoinnista ja sivistyksestä ylpeilevälle Suomen valtiolle. EU:n ruoka-apu on mainoskikkailua, kun olemme sinne nettomaksajia. Perus-

- EU:n ruoka-apu on mainoskikkailua, kun olemme sinne nettomaksajia. Toimi Kankaanniemi muistuttaa.

gelma on se, ettei ole työtä, eläkkeiden ja sosiaaliturvan taso on niin alhainen, etteivät tulot riitä perustarpeisiin. Silloin tarvitaan ruoka-apua, perussuomalaisten kansanedustaja **Toimi Kankaanniemi** selvittää.

Jyväskylään asettautunut Kankaanniemi itse osallistui ruoka-aputoimintaan asuessaan Uuraisilla Keski-Suomessa.

- Näin sen tarpeen ja ihmisten tilanteen omakohtaisesti. Se on tärkeää työtä vapaaehtoispuhjalta, jota yhdistykset, järjestöt ja seurakunnat tekevät. Kiitos kaikille auttajille, Kankaanniemi sanoo.

Rahaa jaetaan ulkomaille

Viime eduskuntakaudella Kankaanniemi oli puheenjohtajana valtiovarainvaliokunnan jaostossa, joka käsitteli ruoka-apuasioita.

- Lisäsimme vuosittain parin miljoonan määrärahan yhdistysten ruoka-avun tukemiseksi. Siitä oli valtava apu, kun yhdistykset hankkivat kylmäkoneita ja muuta tarvittavaa. Tämän hallituksen aikana ei ole vastaavaa määrärahaa löytynyt. Hallitus ei pidä sitä tärkeänä vaan jakaa rahat ulkomaille, Kankaanniemi harmittelee.

Perussuomalaisten vaihtoehtobudjetissa esitetään kahden miljoonan euron tukea ruoka-apujärjestöille. Perheissä on puutetta rahasta ja ruuasta, joka näkyy nälkäisinä koululaisina viikonlopun jälkeen.

- Siellä on keskitulolaisiakin per-

heitä. Perussuomalaiset ovat puhuneet, että jokaisen pitäisi saada työstään sellainen ansio, että sillä tulee toimeen. Verotusta pitäisi keventää siltä osin, että olisi kannattavaa mennä töihin ja työstä saisi sellaisen palkan käteen, että sillä tulee toimeen ja pystyy tyydyttämään perustarpeet, Kankaanniemi kertoo.

"Kovasydämistä toimintaa"

Kankaanniemen mielestä nykyhallitus voisi halutessaan ratkaista rakenteellisen ongelman.

- Hallituksella on siihen kykyä, mutta ei halua. Esimerkiksi valtion budjetin valmistelussa sinänsä tärkeään luonnonsuojeluun löytyi yllättäen yli 30 miljoonan

euron lisärahoitus, mutta ei kah-ta miljoonaa ruoka-apuun. Se on puhtaasti arvostuskysymys, Kankaanniemi katsoo.

Ruoka-avun tarvitsijoiden määrä kasvaa, mutta Kankaanniemen mukaan hallituksen budjetissa tai päätöksissä ei näy kansan jakautuminen todella köyhiin ja hyväosaisiin.

- Ikävä tilanne ja tämä varmaan pahenee koronan takia pitkälle tulevaisuuteen. Tänä vuonna otetaan 20 miljardia lisää velkaa, josta köyhille ei riitä yhtään mitään, niin on se hallitukselta kovasydämistä toimintaa, Kankaanniemi toteaa.

TEKSTI MIKA RINNE
KUVAT MIKA RINNE JA
LEHTIKUVA

Minna Reijonen haluaa, että apu kohdistetaan suomalaisille.

SADATTUHANNET SUOMALAISET AVUN TARPESSA

RUOKA-APUA tarvitsee yhä suurempi joukko ihmisiä. Avun tarve on lisääntynyt varsinkin korona-

kriisin aikana. Apua hakevat lapsiperheet, lomautetut, tööttömät, yrittäjät ja opiskelijat. Tukien saanti on viivästynyt ja ruoka-apu voi olla ainoa paikka saada päivittäin ruokaa.

Tarkkoja tilastoja ei ole olemassa, mutta on arvioitu, että ruoka-apua tarjoavia on yli tuhat ja apua saavia vuosittain 100 000–200 000 henkilöä.

Ruoka-apua antavat järjestöt ja yhteisöt saavat pääosan elintarvikkeista hävikkiruokana ja niiden henkilöstöstä iso osa toimii vapaaehtoisena ilman palkkaa.

Valtio maksaa ensi vuonna kaksi miljoonaa euroa korvausta kunnille laittomasti maassa oleskelevien kiireellisen sosiaalihuollon kustannuksista eli majoitukseen, ruokaan ja lääkkeisiin.

- Suomen valtion ei tule lisätä vetovoimaa järjestämällä laittomasti maassa oleskeleville palveluita, sanoo perussuomalaisten kansanedustaja **Minna Reijonen**.

Reijosen mielestä nämä rahat tulisi sijoittaa korona-aikana kerätyksi taloudellisesti ruoka-aputoimintaan. Hän jätti talousarvioalituksen.

- Rahaa Suomen valtiolla on, kysymys on siitä, kenelle se kohdistetaan.

Suurperheen äiti haluaa hoitaa jälkikasvunsa itse:

”Koti on turvallinen kasvuympäristö”

Kuuden lapsen äiti Marika Mustonen haluaa hoitaa lapsensa mahdollisimman pitkään kotona. Kotihoidon puolesta puhuu myös tuore väitöskirja, jonka mukaan liian varhain aloitetulla varhaiskasvatuksella voi olla kielteisiä vaikutuksia lapsen kehitykselle.

Lumi on peittänyt omakotitalon ympäristön Rautavaaralla Pohjois-Savossa, jossa **Marika Mustosen** kuusilapsinen perhe asuu.

Nuorin perheen lapsista on puolivuotias ja vanhin 13-vuotias. Kaksi vanhinta lasta on omien harrastuksien parissa, kolme leikkii pihalla ja pienin seuraa tarkkaavaisesti heidän puuhasteluaan äitinsä sylissä.

Mustonen on kotiäitinä ja puoliso **Veli Smolander** hoitaa kotipaikallaan karjaa sekä tekee kativinkonehommia. Perhe muutti Nilsistä Rautavaaralle vuonna 2009.

- Tykkään asua maalla ja se on myös lapsille paras paikka. Täällä kaikki tuntevat toisensa ja on turvallista asua. Kodin ympärillä on peltoa ja lapsille se on ihanteellista, että voi pitää kotieläimiä. Itse pystyy kasvattamaan kasveja ja lapset näkevät, mistä se ruoka tulee, Mustonen selvittää.

Puutarhuriksi kouluttautunut Mustonen oli työelämässä muutamia vuosia ennen ensimmäisen lapsen syntymää, mutta päätti hoitaa lapsiaan kotona.

- Vanhimmat lapset olivat hetken aikaa muualla hoidossa. Minusta siinä ei ollut järkeä, sillä lapsia ei ehtinyt näkemään kuin

vähän aikaa päivässä, Mustonen sanoo.

Arvovalinta

Hoidetaanko lapset kotona vai päiväkodissa on aihe, joka synnyttää helposti kiivasta keskustelua puolesta ja vastaan. Mustoselle lasten kotihoito oli arvovalinta.

- Lapsuus on niin lyhyt aika ja koulussa saa käydä monta vuotta, että he saavat olla kotona. Koti on turvallinen kasvuympäristö. Ei tarvitse lähteä kiireellä hoitoon aamulla ja illalla takaisin kotiin, hän perustelee.

Laitoshoidon kannattajien mielestä lapsen kehitykselle ei ole hyvää asiaa, jos hän menee ryhmäoppimistilanteeseen vasta esikoulussa. Helsingin yliopistossa marraskuussa tarkastettu väitöskirjatutkimus kuitenkin murtaa käsitystä aikaisin aloitetun varhaiskasvatuksen hyödyistä.

- Vanhimmat lapset olivat hetken aikaa muualla hoidossa. Minusta siinä ei ollut järkeä, sillä lapsia ei ehtinyt näkemään kuin

”Kukin perhe löytää itsensä parhaimman vaihtoehdon.”

”Minusta tämä on työtä siinä kuin mikä muukin työ.”

”Lapsuus on niin lyhyt aika ja koulussa saa käydä monta vuotta.”

kimuksen mukaan liian varhain aloitetulla varhaiskasvatuksella voi olla kielteisiä vaikutuksia

lapsen kehitykselle. Esimerkiksi iso ryhmäkoko ja pitkät hoitopäivät lisäävät aggressiivisen käytännön riskiä.

Mustosesta on arvokasta, että lapset saavat olla alkutaipaleensa kotona, rauhallisessa paikassa.

- Minusta lapselle ei ole haitallista olla kotona esikouluikänsä asti. Ainakin meille on tullut hyvää palautetta, että lapset ovat sosiaalisia, rauhallisia ja oma-

toimisia kouluun mentyään, hän kertoo.

Perheen ratkaisu

Mustosen mielestä jokaisen perheen on saatava päättää itsenäisesti, hoidetaanko lapset kotona.

- Se on perheen sisäinen asia, että kumpi hoitaa lapsia ja minkä aikaa. Kukin perhe löytää itsensä parhaimman vaihtoehdon. Nyt keskustelu on aika tavalla laitos- ja urapainotteista, mutta työssä ehtii olemaan myöhemminkin, Mustonen tuumii.

Hän haluaa, että huomiota kiinnitettäisiin nykyistä enemmän perheiden arjen tukemiseen.

”Arki sujuu parhaiten, kun on tietyt rutiinit.”

”Tykkään asua maalla ja se on myös lapsille paras paikka.”

- Jaksamisen kannalta voisi olla hyvä, että kunnissa olisi tarjolla vanhan mallin kotiapua. Moni saattaa miettiä sitä, että uskaltaako tehdä lapsia, jos kodin hoitamiseen ei ole saatavilla apua.

Arvostusta tarvitaan

Lasten kotihoito ja kotiäitiys saavat Mustosen mukaan liian vähän yhteiskunnallista arvostusta.

- Viihdyn hyvin lasten kanssa kotona. Minusta tämä on työtä siinä kuin mikä muukin työ.

Se ei ole iso raha miten kotiäitiyttä tuetaan. Päättämme kun kasvatamme osan ruoasta itse.

Arkiaamu alkaa herätyskellon soittoon kello 6.30. Tunnin kuluttua koululaiset lähtevät odottamaan taksia. Kaksi nuorimmaista lasta ovat aamupäivän äitinsä kanssa ja puolenpäivän jälkeen ensimmäiset koululaiset palaavat kotiin.

- Monilapsisessa perheessä päivärytmiä pitää olla aika säännöllinen. Arki sujuu parhaiten, kun on tietyt rutiinit, Mustonen toteaa ja lähtee laittamaan perheen nuorimmaista päiväunille.

TEKSTI JA KUVAT MIKA RINNE

PERHEIDEN HYVINVOINTIA TUETTAVA

NYKYÄN perhepolitiikkaa lähestytään mediassa ja usein puolueidenkin taholta pitkälti työllisyyden ja tasa-arvon kautta. On kuultu puheenvuoroja, joiden mukaan perhevapaamallien pitäisi edistää tasa-arvoa.

- Suomeksi tämä tarkoittaa yleensä sitä, että on epätasa-arvoista, kun naiset hoitavat lapsia kotona enemmän kuin miehet. Toisaalta perhepolitiikkaa lähestytään työllisyyskeinona: miten naiset saadaan pois kotoa töihin, sanoo perussuomalaisten varapuheenjohtaja **Riikka Purra** ja jatkaa:

- Itse katson, että perhepolitiikan ensisijainen tarkoitus on ajaa perheiden, erityisesti lasten, asemaa. Tähän kokonaisuuteen liittyy omia arvoja, jotka on irrotettava työllisyys-, talous- ja tasa-arvo-kysymyksistä.

Purra haluaa tukea perheiden hyvinvointia, jolla on yhteys myös syntyvyyteen.

- Syntyvyyttä pitävät alhaalla useat rakenteelli-

set seikat, kuten se, että ihmisillä ei aina ole riittävän vakaa näkemys omasta työurastaan. Taloudelliset seikat kuten myös asumisen hinta vaikuttavat siihen, millaisia ratkaisuja ihmiset uskaltautuvat tehdä. - Mikäli suomalaiset perheet tekisivät sen lapsimäärän, minkä he haluaisivat tehdä, meidän syntyvyytlukumme olisivat paljon korkeampia. Tällä hetkellä jäädään kuitenkin kauas siitä lapsimäärästä, jonka perheet itse haluaisivat saada.

Purran mukaan parasta perhepolitiikkaa on luottamuksen ja turvallisuuden tarjoaminen sekä perheiden ja lasten arvostaminen.

- Sitä kautta on myös mahdollista nostaa syntyvyyttä. Alhainen lapsiluku ei tutkimusten mukaan johdu jostakin tietystä aatteesta tai esimerkiksi ilmastomuutoksen aiheuttamasta pelosta, jota on myös tarjottu selitykseksi. Myös ydinperhettä on osattava arvostaa. Nykyään usein tuntuu, että se ei ole enää mitään.

Syksyllä äidiksi tullut kansanedustaja Jenna Simula:

”Nuorille pariskunnille luotava luottamusta tulevaisuuteen”

Oululaiselle kansanedustajalle **Jenna Simulalle** vuosi 2020 on ollut henkilökoh-
taisessa elämässä käänteente-
kevä. Alkuvuodesta, juuri en-
nen koronaepidemian laajempaa
puhkeamista, Simula karkasi
miehensä kanssa naimisiin Flo-
ridassa, Amelia Islandilla.

Perheeseen saatiin lisäystä lo-
kakuun loppupuolella. Tuolloin
Simula ja hänen miehensä saivat
odotetun poikavau-
van. Tällä hetkellä Si-
mula ei täysiaikaisesti
hoida kansanedus-
tajan tehtäväänsä,
vaan hän on edus-
kunnasta äitiyslomal-
la ainakin helmikuun
alkupuolelle asti. Si-
mula ja hänen mie-
hensä valmistautuvat
nyt joulun viettoon samaan ai-
kaan tutustuen uuteen perheen-
jäseneseen.

Synnytys oli positiivinen kokemus

Simulan perhe on saanut val-
tavasti onnitteluja sosiaalisen
median kautta. Kun Simula lo-
kakuussa julkaisi Facebookis-
sa kuvan vastasyntyneestä pojas-
taan, kuva keräsi nopeasti yli 2
800 tykkäystä.

Simula synnytti esikoisensa
Oulun yliopistollisessa sairaalas-
sa. Etukäteen synnytys jännitti
tulevaa äitiä, mutta kokemus
osoittautui positiiviseksi.

- Alkuun minulla oli pientä
pelkoa liittyen ensinnäkin sii-
hen, kun synnytys ajoittui koro-
na-aikaan. Toisaalta olen myös
lehdistä lukenut henkilökunnan
resurssivajeesta. Kuitenkin sekä
synnytyksessä että sen jälkeen,
kun vietimme perheen kanssa
muutaman päivän osastolla, niin
kyllä me saimme kaiken avun ja
tuen mitä tarvitsimme. Kaikki
meni siis hyvin, ja sairaalan hen-
kilökunta oli erittäin ammatti-
taitoista.

Vauva-arki uuden opettelua

Simulalle lapsi on ensimmäi-

nen. Kansanedustaja sanoo, että
vauva-arki on ollut pitkälti uu-
den opettelua, koska uusi per-
heenjäsen ja hänen tarpeensa on
otettava kaikessa huomioon. Esi-
merkiksi kaupassa käyminen on
nyt perheessä aikataulutettu.

Kansanedustaja sanoo, että
kaikessa pitää ottaa huomioon
”pikkukaveri” ja hänen tarpeen-
sa. Tuoreet vanhemmat ovatkin
välillä joutuneet ottamaan yö-
unia muutaman tunnin pätkis-

sä. Simula kertoo,
että hän nukkuu sit-
ten vastaavasti aa-
mulla pidempään,
jolloin hänen puoli-
sonsa siirtyy ”hoito-
vuoroon”.

- Lapsi herää syö-
mään pari kertaa
yössä, mutta nuk-
kuu muuten yllättä-

vänkin hyvin. Olisiko jopa peri-
nyt unenlahjat äidiltään, Simula
pohtii.

Simula jakaa muutenkin kii-
toksia lähipiirilleen, kuten omal-
le äidilleen, joilta on saatu apua
arkisten asioiden hoitamiseen.

- Lähipiirin tukiverkosta on ol-
lut meille iso apu. Myös puoli-
soni äiti on tarjoutunut autta-
maan. Olemme kaikesta avusta
kiitollisia.

Kansanedustajan luottamus-
tehtävästä ei ole mahdolli-
sta kokonaan irrottautua – edes
äitiyslomalla. Simula myöntää-
kin hoitaneensa etäyhteyksien
kautta eräitä eduskuntaryhmän
ja valiokunnan asioita.

- Avustaja on mukavasti pitä-
nyt minut kartalla eduskunnan
asioista.

Lapsiperheiden arki saatava sujumaan

Sanotaan, että on lottovoit-
to syntyä Suomeen. Siitä huoli-
matta suomalaisia syntyy entis-
tä vähemmän, ja samalla monien
ensisynnyttäjien ikä lähentelee
kolmeakymmentä vuotta. Per-
heen perustaminen ei aina hou-
kuta nuoria samaan tapaan kuin
menneinä vuosikymmeninä.

Simula näkee, että perhemyön-
teisyys ja samalla myönteiset
asenteet lapsiperheitä kohtaan

**Kansanedustaja sanoo,
että vauva-arki on ollut pitkälti
uuden opettelua.**

**Pakotta-
minen ei ole
hyvä lähtökoh-
ta perhepoliti-
kassa.**

Kansanedustaja
Jenna Simula muistuttaa päättä-
jiä ja työnantajia kiinnittämään huomi-
ota lapsiperheiden arjen sujumiseen ja
jaksamiseen. Tulevaisuudessakin lapsiper-
heille suunnattujen palvelujen resursseista
on pidettävä huolta, ja niiden rahoitus on
varmistettava. Vanhempainvapaiden koh-
dalla Simula katsoo, että paras malli olisi
sellainen, jossa perheet saavat mah-
dollisimman pitkälle itse päättää
vapaiden käyttämisestä ja
jakamisesta.

ovat silti vah-
vistuneet viime
vuosina.

- Päättäjien teh-
tävä on jatkossakin
luoda nuorille paris-
kunnille luottamus-
ta tulevaisuuteen. Samal-
la kuitenkin perheille ja lapsille
suunnattujen palvelujen resurs-
seista on pidettävä huolta ja nii-
den rahoitus on varmistettava.
Tärkeää on, että lapsiperheissä
arki saadaan sujumaan mahdolli-
simman mukavasti ja että palve-
luja on saatavilla silloin, kun niitä
oikeasti tarvitaan.

Simulan perheessä on alusta-
vasti suunniteltu, että lapsi me-
nee myöhemmin päivähoitoon.
- Toiveena olisi löytää muka-
va, kodinomainen perhepäivä-
hoitopaikka, jossa on pienet hoi-
toryhmät.

Joustoa työelämään

Joustavuutta yhteiskunnas-
sa tarvitaan myös vanhempain-
vapaiden pitämiseen. Simula
katsoo, että paras malli van-
hempainvapaiden kannalta oli-
si sellainen, jossa perheet saa-
vat mahdollisimman pitkälle itse
päättää vapaiden käyttämisestä
ja jakamisesta.

- Pakottaminen ei ole hyvä läh-
tökohta perhepolitiikassa. Jo-
kaisen perheen täytyy saada yk-
silöllisesti tehdä omat ratkaisut.
Toivoisin tietysti sen mahdollis-
tamista, että myös perheenisil-
lä olisi mahdollisimman usein ti-
laisuus jäädä kotiin
pidemmäksi aikaa,
koska lapsi tarvitsee
molempia vanhem-
piaan. Monissa per-
heissä myös naiset
tekevät nykyään uraa
työelämässä. Työnte-
ko ei saa olla kenel-
lekään este perheen
perustamiselle.

- Paljon on kiinni työnantaji-
en suhtautumisesta ja työelämän
jouston mahdollisuuksista, kuten
mahdollisuudesta tehdä välil-
lä etätöitä. Tänä vuonna me suo-
malaiset olemme muutenkin sitä
opetelleet.

Kouluihin ohjausta ja turvallisten aikuisten tukea

Kouluasiat eivät ole Simulan
perheessä ajankohtaisia vielä

moneen vuoteen, mutta niitäkin
on jo mietitty. Perheen kotitalo
Oulussa sijaitsee luonnon välittö-
mässä läheisyydessä ja lähistöllä
on myös pieni kyläkoulu. Simula
toivoo, että se olisi olemassa vielä
sitten, kun hänen lapsensa aloit-
taa koulun.

- Olisi mukavaa, kun poikamme
saisi aloittaa kyläkoulussa, siel-
lä on sopivan kokoiset opiskelu-
ryhmät ja opetusympäristöt. Itse
olen ollut viime aikoina huolis-
sani eräistä uusista opetusmene-
telmistä ja opetusympäristöistä,
joissa yhdistellään luokkia.

- Pienten lasten ei pitäisi jou-
tua koulussa tekemään liikaa itse-
näistä töitä. Opiskelu sujuu, kun
kouluissa on tarjolla riittävästi
ohjausta ja turvallisten aikuis-
ten tukea.

Simula sanoo, että tulevaisuus
silti myös huolestuttaa. Häiriö-
käyttäytymisen kouluissa on li-
sääntynyt, ja esimerkiksi kou-
lukiusaamista ja siihen liittyvää
väkivaltaa ilmenee kaikkialla
Suomessa.

Vaikka Oulu on edelleen suh-
teellisen rauhallinen kaupun-
ki aloittaa koulunkäynti, eikä
esimerkiksi maahanmuuttaja-
taustaisia oppilaita

**"Olisi
mukavaa, kun
poikamme
saisi aloittaa
kyläkoulussa."**

ole yhtä paljon kuin
pääkaupunkiseudul-
la, Simula tietää, että
hänenkin kotikau-
pungissaan ongelmia
esiintyy.

- Ongelmia on al-
kanut näkyä varsin-
kin viimeisten viiden
vuoden aikana. Vaik-
ka ongelmat tunnustetaan nyky-
ään avoimemmin, olen miettinyt
riittäkökö päättäjillä uskallus ryh-
tyä toimiin ongelmien poistami-
seksi, jotta lapsille voidaan tarjo-
ta turvallinen opiskeluympäristö.

Mutta sitä vartenhan olen itsekin
mukana politiikassa, että muu-
toksia saadaan aikaan.

TEKSTI PS TOIMITUS
KUVAT PS ARKISTO JA JENNA
SIMULAN KOTIALBUMI

- Olen ihmetellyt jälkikäteen, ettei kiusaamistani tajuttu. Ei se voinut mennä kokonaan opettajilta ohi, Sheikki Laakso pohtii.

"Jokaisen aikuisen pitää ymmärtää kuunnella kiusaamisesta kertovaa lasta, koska siinä on kyse jopa lapsen koko loppuelämään vaikuttavasta asiasta."

"Juurisyihin ei osata paneutua."

Rajulle koulukiusaamiselle kasvot antanut Sheikki Laakso:

"Kiusaamisesta pitää ehdottomasti kertoa"

Perussuomalaisten kansanedustaja Sheikki Laakso joutui kokemaan lapsena kiusattuna olemisen kauheudet.

Sheikki Laaksoa kiusattiin rankasti Eskolanmäen ala- ja yläasteella Kouvolassa. Kiusaaminen alkoi ala-asteen viidennellä vuosiluokalla, mutta muuttui vielä hirveämmäksi yläasteen seitsemännellä luokalla.

- Minua kiusattiin sanallisesti, pahoinpideltiin, laitettiin päätä vessanpönttöön ja pakotettiin varastamaan kaupasta. Siinä oli käytössä melkein kaikki kiusaamisen muodot, Laakso sanoo.

"En puhunut kiusaamisesta kenellekään."

johonkin pahaan. Jos reagoin, niin lisättiin painetta.

Häpeä ja pelko vaiensivat

Pieni poika ei kertonut kiusaamisestaan.

- En puhunut kiusaamisesta kenellekään. Siihen vaikutti häpeä ja pelko siitä, että tule-

ko taas turpaan, jos en toimi kiusaajien tahdon mukaan, Sheikki sanoo.

Matalapalkkaisen äitinsä kanssa kaksistaan asuneen Sheikin mukaan kukaan ei puuttunut kiusaamiseen.

Isänsä kanssa hän ei ollut juurikaan tekemisissä.

- Minulle tuli mustelmia. Olin melko vilkas lapsi ja selitykseni meni läpi aikuisille, että olin kaa-

tunut esimerkiksi pyörällä.

- Olen ihmetellyt jälkikäteen, ettei kiusaamistani tajuttu. Ei se voinut mennä kokonaan opettajilta ohi, mutta kukaan ei varmaan ymmärtänyt, kuinka isoa se kiusaaminen oli, Laakso pohtii.

Puhuminen auttaa

Laakso ei ole enää pitkään aikaan vaiennut kiusaamisestaan. Siitä puhumalla hän haluaa antaa myös muille rohkeutta kertoa kiusaamisesta.

- Minun olisi pitänyt heti kertoa lapsena, mutta silloin se kynnys oli liian iso. Nyt tiedän miten olisi kannattanut menetellä. Kiusaamisesta pitää ehdottomasti kertoa vanhemmille ja opettajille riittävän usein kotona ja koulussa. Sepittelemään ei pidä ryhtyä, koska se vie uskottavuuden jutuista, Laakso tietää.

Kiusaamiseen pitää aina suhtautua vakavasti, Laakso muistuttaa.

- Jokaisen aikuisen pitää ym-

märtää kuunnella kiusaamisesta kertovaa lasta, koska siinä on kyse jopa lapsen koko loppuelämään vaikuttavasta asiasta tai pahimmillaan ennenaikaisen poistamisen ja noin 100-150:n alle parikymppisen henkilön joukosta, joka aiheuttaa vaaraa pääkaupunkin kaduilla.

Kiusaamisen raaistuminen huolestuttava ilmiö

Uusista kouluväkivaltatapauksista on uutisoitu tänä syksynä. Vakava aihe on järkyttänyt ja puhuttanut suomalaisia.

Esimerkiksi Vantaan Kytöpuiston peruskoulussa tapahtui syyskuussa pahoinpitely, jossa kuudesluokkaista poikaa lyötiin ja potkittiin koulun pihalla. Teosta epäiltyinä on neljä alle 15-vuotiaasta lasta.

- Tämä on huolestuttava ilmiö. Meneekö hyvinvointimaassa oikeasti niin hyvin kuin väitetään? Hälytyskellojen pitäisi soida ja nuorten pahoinvointiin pitäisi

puuttua. Päämääränä täytyy olla se, että saataisiin koulukiusaaminen loppumaan, teki sitä kuka tahansa, Laakso vaatii.

Valtakunnallista keskustelua on käyty myös katuväkivallasta. Helsingin Sanomat on uutisoinut pääosin maahanmuuttajataustaisen ja noin 100-150:n alle parikymppisen henkilön joukosta, joka aiheuttaa vaaraa pääkaupunkin kaduilla.

- Lisänimi lyheni sheikiksi ja muuttui pitkäaikaiseksi lempinimeksi. 26 vuotta sitten Laakso muutti nimensä maistraatissa Sheikiksi, sillä kaikki jo tunsivat hänet sillä nimellä.

"Meneekö hyvinvointimaassa oikeasti niin hyvin kuin väitetään?"

jä lasta, joista nuorin täyttää pian 18 vuotta.

Sheikki on ollut Laakson virallinen nimi jo 25 vuoden ajan. Laakso työskenteli teini-iässä bensapoikana huoltoasemalla ja työkaverin huulenheitosta häntä alettiin nimittämään öljy-sheikiksi.

- Nauran selitykselle. Se on juuri sitä, että yritetään keksiä tekosyitä sille, ettei tarvitse tun-

nustaa faktoja. Maahanmuuttajataustaisten ihmisten toiminnasta kun puhutaan, niin jokainen tietää, että arvoihin ja muihin elämän asioihin suhtautumisessa on kulttuurinen ero, Laakso selvittää.

- Siinä on se ongelma, että edelleen höpötetään akateemista Kiva koulu -juttua ja tehdään kaikenlaista dipatapa-tutkimusta. Aina on meneillään erilaisia koulukiusaamisen estämiseen liittyviä hankkeita ja niihin käytetään paljon rahaa, mutta juurisyihin ei osata paneutua, Laakso arvioi.

Hänestä tuntuu siltä, että kiusaaminen menee välitunneilla vieläkin liian usein leikin piikkiin. Hallitus antaa rahaa lasten ja nuoren tukemiseen, mutta Laakson mukaan raha menee järjestelmän pyörittämiseen.

Paneuduttava juurisyihin

Kouvolassa asuva Sheikki Laakso nousi eduskuntaan vuoden 2019 vaaleissa. Hän keräsi Kaakois-Suomen vaalipiiristä 5 637 ääntä.

Kierrätysalan yrittäjänä toimineella Laaksolla on vaimo ja nel-

JENGIVÄKIVALTA VYÖRYY SUOMEEN

PAITSI että koulukiusaaminen on muuttunut entistä raaemmaksi, suomalaisnuoria nöyryytetään ja ryöstellään pääkaupunkiseudun kaduilla. Helsingissä pelkoa herättää noin 100-150 henkilön väkivaltainen jengi, joka kostuu pääosin maahanmuuttajataustaisista nuorista.

Perussuomalaisten puheenjohtaja, kansanedustaja **Jussi Halla-aho** sanoo, että maahanmuuttajataustaisten nuorten jengiytyminen, katuväkivalta ja ryöstely on ollut kaikissa länsimaissa lähes automaattinen seuraus laajamittaisesta, lähi-idästä ja Saharan eteläpuolisesta Afrikasta suuntautuneesta maahanmuutosta.

- Kyse on siitä, että edellä mainituilta alueilta muuttavilla ihmisillä on suuria vaikeuksia integroitua eurooppalaiseen elämänmenoon ja arvoihin. Väkivalta ja jengiytyminen korreloivat monien muidenkin ongelmien, kuten työttömyyden ja tukiriippuvuuden kanssa.

- Humanitaarisesta maahanmuutosta on tullut kanava haitalliselle maahanmuutolle. Suomen tämän-

hetkiset ongelmat maahanmuuton kanssa, kuten gettoutuminen, rikollisuus ja huikea työttömyys, ovat samoja ilmiöitä, joita on todistettu niissä maissa, joissa maahanmuutolla on pidempi historia kuin Suomessa, Halla-aho muistuttaa.

Halla-ahon mukaan tilanteen parhenemisen lopettamiseen voidaan vaikuttaa vain maahanmuuttopoliittikan keinoin. Halla-aho sanoo, että teini-ikäisten oireilussa ja rikoksissa on yleensä taustalla pitkän ajan kuluessa kasaantuneita ongelmia, jotka ovat usein alkaneet jo koulussa.

- Epäilemättä kouluissa tilanne on se, että kun oppilasaines muuttuu haastavammaksi ja elämänhallintaongelmat lisääntyvät, niin samaan aikaan opettajilta on viety auktoriteettia ja työkaluja puuttua asioihin. Peruskoulusta valmistuu oppilaita, joilla on vaikeuksia lukemisen ja kirjoittamisen kanssa. Nämä ongelmat heijastuvat sitten toisella asteella, jossa lähiopetus usein vähenee. Tähän ei mikään oppivelvollisuuden pidentäminen auta ollenkaan.

- Se on pohjaton keino, jos tavat eivät ole oikeat. Ei aina välttämättä tarvita paljon rahaa, kun kolmannen sektorin ihmiset voivat hoitaa nuorisotiloja tai pyörittää mopokerhoja. Pitäisi satsata matalan kynnyksen juttuihin, Laakso katsoo.

Turvallisia aikuisia

Hän palkkaisi kouluihin uutta henkilöstöä, koska työntekijöillä ei ole riittävästi aikaa valvoa ja puuttua välituntien tai koulun jälkeen tapahtuviin ongelmiin.

- Jokaisessa koulussa pitäisi olla erikseen aikuinen työntekijä, joka voisi keskittyä koulukiusaamisen kanssa työskentelyyn ja saada luottamusta oppilaiden taholta, Laakso lausuu.

Vanhemmuiden vastuuta ja roolia Laakso ei myöskään unoh-

da. Neljän lapsen isänä hän on koettanut olla turvallinen aikuinen myös lastensa kavereille.

- Murrosiässä tulee vain eteen vanhempien auktoriteetin vastustaminen. Silloin olisi hyvä olla joku ulkopuolinen ja turvallinen aikuinen vaikka mopokerhossa. Itse olen ollut nuorille isällisenä hahmona, jos heillä on ollut kotona vaikeuksia ja ohjannut heitä elämän oikeille taipaleille.

Kiusatuksi joutuminen ei ole katkeroittanut miestä.

- Olen päässyt yli asiasta ja se on tehnyt minusta vahvemman. En ole ollut tekemisissä kiusaajieni kanssa. Jos he tulisivat pyytämään anteeksi ja katumaan tekojaan, niin voisin antaa heille anteeksi, Laakso sanoo.

TEKSTI MIKA RINNE
KUVAT PS ARKISTO JA LEHTIKUVA

”Diagnoosin saaminen kesti 15 vuotta”

"Vanhempien pitää vaatia apua ja uskoa itseensä."

Neljän lapsen äiti otti lopputilin ja hoiti mielenterveysongelmaista poikaansa kotona.

Kun poika oli viisivuotias, käytösongelmia ilmeni ensimmäistä kertaa. Oli somaattisia oireita sekä ongelmia koulunkäynnissä, pojan äiti **Minna** kertoo.

Asiaa tutkittiin lastenlinnassa, ja oikeastaan silloin, kun poika oli pieni, apua sai äidin mukaan helposti.

- Aktiivisuuttani se kuitenkin vaati silloinkin.

Haastateltavan nimi on muutettu lasten henkilöllisyyden suojaamiseksi.

Kunto romahti

Oireilu oli heti alussa rajua.

- Poika käyttäytyi minua kohtaan aggressiivisesti. Pariksi vuodeksi ongelmat kuitenkin rauhoittuivat, mutta kun erosin lasten isästä, tilanne muuttui.

Pojan isä ei ottanut ongelmia todesta, eikä Minna saanut yhteishuoltajuuden takia ja ilman isän suostumusta asiaa eteenpäin.

Lopulta pojan kunto romahti pahasti, ja äiti vei hänet Auran sairaalaan.

- Jäin pois työelämästä, kun poika oli 15-vuotias, koska hänelle määrättiin erilaisia hoitoja neljästi viikossa. Oli muun muassa psykiatrin kontakteja ja käyntejä syömishäiriökllinikalla. Poika oli välillä niin masentunut, että pu-

huin hänelle aamuisin kaksi tuntia, jotta hän nousisi ylös sängystä, Minna kertoo.

Yritti itsemurhaa

Toisinaan poika taas pakkasi vesipulloja reppuunsa ja lähti neljässä juoksemaan eikä syönyt mitään. Poika sairastui syömishäiriöön.

- Syömishäiriökllinikalla oli se ongelma, että siellä hoidettiin vain syömisoongelmaa, ei ollenkaan sitä syytä, mikä sen olisi voinut aiheuttaa.

- Poika kävi minuun käiksi monta kertaa työntämällä minut huoneen poikki. Kun poika ensimmäistä kertaa huomasi, että hän saa minut väkivallan uhalla hiljaiseksi, olin alakynnessä koko ajan. Kerran hän uhkasi leikata hiukseni, kun nukuin. Poika myös

varasti kalleimmat tavarat kodistamme ja myi ne Torissa.

Myös kaikki perheen rahat menivät ruokaan, kun syömishäiriön vuoksi poika saattoi yölläkin kokailla itselleen.

- Ensin poika ahmi ja sitten oksensi. Yölliset heräilyt valvottivat myös muita sisaruksia. Poika piti meidät kaikki varpaillaan omassa kodissamme.

Poika yritti myös itsemurhaa monta kertaa.

- Silloin, kun pojan kanssa pysytti juttelemaan, hän sanoi, että

minun pitää auttaa häntä. Sanoin hänelle, että tietenkin autan, ja että kyllä hän selviää tästä, Minna kertoo.

Sijoitettiin kuukaudeksi lastenkotiin

Minna epäili jo pojan ensimmäisten oireilujen perusteella, että kyseessä voisi olla kaksisuuntainen mielialahäiriö, mutta Minnaa ei otettu tosissaan eikä hänen mielipiteitään kuunneltu. Minna on mielenterveys- ja päihdetyöhön erikoistunut sairaanhoitaja.

- Äitinä ja alan ammattilaisena näin, mikä poikaa vaivasi, mutta sillä ei ollut merkitystä, hän sanoo.

Minnasta tehtiin ensimmäinen lastensuojeluilmoitus, kun poika oli 15-vuotias. Myöhemmin Minna teki itse itsestään lastensuojeluilmoituksen, mutta oikeanlaista apua ei ollut tarjolla.

- Saimme kyllä perhetyön palveluja, mutta mitään mielenterveysongelmaan liittyvää hoitoa poika ei saanut. Lastensuojelu teki myös arvion pojasta, mutta sen seurauksena pojalle ostettiin vain luistimet. Minulle myös sanottiin, että pitäisiköhän minun mennä töihin.

Myöhemmin poika sijoitettiin lastenkotiin, mutta jo 30 päivän kuluttua hänet kotiutettiin.

Siirtyminen aikuisten poliklinikalle

Minna soitti päivittäin lastensuojeluun ja pyysi apua. Lopulta, kun tilanne oli jo paha, poika pää-

si lastenpsykiatrian poliklinikalle asiakkaaksi.

- Siellä oli ihana hoitaja, joka kuunteli minua.

Pojalle ehdotettiin kolmea eri hoitoa: psykoterapiaa, fysioterapiaa ja toimintaterapiaa.

- Onneksi löysimme toimintaterapeutin, joka pystyi toteuttamaan näitä kaikkia. Minulle löytyi myös psykiatri. Tämä ihana hoitaja sanoi lääkärillemme, että kuuntelisi pojan äitiä eli minua, Minna kertoo.

Lääkitys muutti elämän

Poika kävi Hesperiaassa tutkittavana ja siirtyi aikuisten poliklinikalle sillä ajatuksella, että mahdollista kaksisuuntaista mielialahäiriötä tai muuta mielenterveysongelmaa tutkitaan.

- Pojalle kokeiltiin monia erilaisia lääkityksiä ja hän kävi vastaanotolla pitkään joka viikko,

mutta kunto kääntyi vain huonompaan suuntaan. Lopulta pojalleni ehdotettiin sairaseläkettä alle parikymppisenä. Kun asiat eivät edenneet, pyysin päästä poikani mukaan tapaamiseen.

Minna sanoi vastaanotolla epäilevänsä pojalla kaksisuuntaista mielialahäiriötä. Poika oli tuolloin 20-vuotias.

- Ensimmäistä kertaa joku sanoi näiden viidentoista vuoden aikana, että hän on lukenut kaikki pojan paperit. Lääkäri totesi, että hän on samaa mieltä kanssani, äiti kertoo.

Pojalle tehtiin tutkimukset ja hänellä todettiin kaksisuuntainen mielialahäiriö. Lääkityksen myötä pojan elämä muuttui.

- Hän on nyt 21-vuotias. Vuo-

"Nuori ehtii mennä hoitoa odotellessa tosi huonoon kuntoon."

desa hän hankki työ- ja opiskelupaikan, ja kohta hän muuttaa tyttöystävänsä kanssa yhdessä asumaan, Minna iloitsee.

Konkreettista apua

Mitä Minnan mielestä olisi voitu tehdä toisin, että tilanteen selvittäminen ei olisi kestänyt 15 vuotta? Jonot ovat ainakin liian pitkät, ja kolmen kuukauden hoitotakuun aikana nuoren tilanne voi olla jo hälyttävä.

- Nuori ehtii mennä siinä ajassa tosi huonoon kuntoon, ja sen vuoksi enemmän pitäisi olla henkilöresursseja psykiatrisella puolella. Pojallanikin avun tarve kaatui useamman kerran siihen, kun emme löytäneet sopivia terapeutteja itselleni ja pojalleni. Etsimme niitä kerran kaksivuotta, Minna kertoo.

Lastensuojelun sijoitus olisi myös voitu tehdä vähän aiemmin ja pidempikestoisesti.

- Pojallani meni monta vuotta elämästä hukkaan, eikä hän oikein koskaan pystynyt elämään normaalia teinin elämää. Olsimme tarvinneet ajoissa ihan konkreettista apua.

Minna kehottaa mielenterveysongelmaisen nuoren vanhempia sinnikkyteen.

- Vanhempien pitää vaatia apua ja uskoa itseensä. Koin itse vuosien aikana paljon syttelyä ja vähättelyä. Jos vanhemmalla ei ole alkoholi- tai muuta päihdeongelmaa ja hän tietää tehneensä kaiken niin oikein kuin mahdollista, syyllisyyden tunnon kanssa täytyy oppia vain elämään. Tärkein on se lapsi.

TEKSTI VERA MIETTINEN
KUVAT LEHTIKUVA

Nuorten ongelmia laastaroidaan - varsinainen apu jää saamatta

TERVEYDEN ja hyvinvoinnin laitoksen mukaan noin 20–25 prosenttia nuorista kärsii jostain mielenterveyden häiriöstä, ja ne ovat koululaisten ja nuorten aikuisten tavallisimpia terveysongelmia. Erilaisia häiriöitä voi olla useampia yhtä aikaa.

Nuorten mielenterveysongelmat ovat myös melkein tuplaantuneet parissa vuodessa. Perussuomalaisen kansanedustaja **Mari Rantanen** saa jatkuvasti kansalaisilta viestejä nuorten mielenterveysongelmiin liittyviin palveluihin.

- Onhan se iso hätähuuto, jos ihmisen täytyy ottaa yhteyttä kansanedustajaan, kun apua ei saa sieltä, mistä sitä pitäisi saada. Jossain täytyy olla vikaa tosi paljon.

Rantanen sanoo, että viesteistä on nähtävissä vanhempien epätoivo. Ongelmiin ei puututa ajoissa. Moni viestin lähettäjä kertoo, että apua on haettu vuosikausia tuloksetta.

Rauhottomuus on kasvanut

Erityisesti Helsingissä ongelmana on jonojen lisäksi myös se, että lastensuojelu hoitaa niitä nuoria, jotka kuuluisivat oikeasti lasten ja nuorten psykiatriselle poliklinikalle.

- Monesti viestin lähettäjät ovat kertoneet, että nuorella oli aloitettu lääkitä ja hoito avo-

Palvelujärjestelmä on niin sanotusti rikki.

hoitopainotteisesti, vaikka selkeästi lapsi olisi pitänyt laittaa osastohoitoon, Rantanen kertoo.

Rantasen mielestä palvelujärjestelmä on niin sanotusti rikki, koska siellä ei myöskään tiedetä, milloin nuori tarvitsisi mitään hoitoa. Virheitä tehdään jo varhaiskasvatuksessa ja koulujärjestelmässä.

- Usein kuulostaa siltä, että nuoren ongelmia laastaroidaan, ja varsinainen oikea apu jää kokonaan saamatta.

Ongelmat ovat niin isoja, että Rantasen mielestä olisi hyvä ensin pysähtyä miettimään, missä kohtaa

Jonot hoitoon ovat liian pitkiä.

- Kouluissa ei pystytty vastaamaan erityistarpeiden lasten tarpeisiin, Mari Rantanen toteaa.

järjestelmän virheet on tehty. Mistä johtuu, että nuorten mielenterveysongelmat ovat räjähdysmäisesti lisääntyneet?

- Kyllähän sen huomaa, kuinka rauhottomuus erityisesti pääkaupunkiseudulla on kasvanut. Kouluissa ei pystytty vastaamaan erityistarpeiden lasten tarpeisiin. Tämä vaikuttaa myös niihin lapsiin, jotka pärjäävät koulussa hyvin.

Rantanen myös sanoo, että lasten ja nuorten paineet ovat nykypäivänä liian kovat.

- Meidän pitäisi helpottaa nuorten elämää, eikä vaikeuttaa. He kuitenkin ovat meidän tulevaisuutemme pääoma.

Jonnan
psyyyke kesti
sairastumisen,
mutta oman isän
menettäminen
oli liikaa.

Ongelmanuori voi
parantaa tapansa.
Kuvituskuva.

Jonna joutui 15-vuotiaana sairaalaan alkoholimyrkytyksen takia, ja kaikki rikoksensa hän teki päihteiden vaikutuksen alaisena. - Menneisyyteni on osa minua. Rikokset olisin voinut jättää tekemättä, mutta on siitä ajasta hyviäkin muistoja. Esimerkiksi se poliisi, joka minut aina vei kadulta takaisin kotiin, on jäänyt mieleeni.

Rikosten tekemisestä tuli Jonnalle pakkomielle

”Olisi ollut hyvä, että minut olisi sijoitettu lastenkotiin jo aiemmin”

Jonnan rikoskierre alkoi, kun hän oli 12-vuotias. Elämässä oli tapahtunut paljon sellaista, mitä lapsen on vaikea ymmärtää. Jonna ei saanut tarpeeksi tukea kokemuksensa käsitelyyn, ja lopulta se vei rikolliselle polulle.

Kun isäni kuoli äkillisesti sydänkohtaukseen, sairastuin masennukseen ja jouduin psykiatriselle osastolle. Tutustuin siellä yhteen tyttöön, ja aloimme yhdessä tehdä rikoksia. Vaikka mun valinnat eivät ole kenenkään muun vika, niin kyllä se vaikutti, kun yhdessä keksimme kavereiden kanssa, mitä me seuraavaksi varastaisimme, kertoo nyt jo aikuinen **Jonna**.

Nuoren naisen tie rikosten tekemiseen oli monisyinen. Vuonna 2006 Jonna sai diagnoosin leuemiasta, ja raskaat hoidot kestivät kaksi ja puoli vuotta.

Jonnan psyyyke kesti sairastumisen vielä jotenkin, mutta oman isän menettäminen oli liikaa.

- Aloitin masennuslääkityksen. Samaan aikaan aloin pyöriä kaveriporukassa Kampissa ja Rautatientorilla. En tosin silloin tuntenut masennusta, vaan mielestäni olin ihan terve, Jonna sanoo.

”Varastin alkoholia ja leipää”

Samoihin aikoihin Jonnan alkoholin ja kannabiksen käyttö oli lähes päivittäistä. Poliisi tapasi Jonnan monta kertaa Kampissa ja vei päihtyneen alle 15-vuotiaan tytön kotiin lähes viikoittain. Melkein joka kerta poliisi teki myös lastensuojeluilmoituksen.

Kierre oli siinä vaiheessa jo pitkällä: kun Jonnan piti saada rahaa päihteisiin, hän varasti ja myi varastetun tuotteen eteenpäin.

- Olen saanut tuomioita näpistyksistä ja muutamasta varkausyrityksestä sekä pahoinpitelyistä. Kaikki rikokset tein humalassa. Aloin juomaan vuonna 2012, kun olin 12-vuotias. Silloin käyttö oli vielä aika vähäistä, mutta vuodesta 2013 vuoteen 2016 join lähes päivittäin.

Jonna sanoo, että millään ei ollut silloin merkitystä.

- En kuitenkaan aluksi edes ajatellut tekeväni rikoksia, mutta lopulta siitä tuli pakkomielle. Saatoin varastaa alkoholia, join sen, ja sitten varastin kannissa leipää.

Välillä varastin ihan vain sen takia, kun se kuului asiaan. Kerran vein kaupasta kaljaa, ja kun jäin siitä kiinni, äitini joutui käymään maksamassa sen. Se oli varmasti noloa.

Mielenterveyden ongelmat

Jonnan varhaislapsuus oli normaali, vaikkakin Jonna ei itse siitä muista juuri mitään.

- Ensimmäiset vahvat muistikut ovat sairastumisestani ja isäni kuolemasta, mutta ihan normaali lapsuus meillä oli. Äiti ja isä olivat olleet aina yhdessä. Sitten kaikki muuttui, kun isäni kuoli.

Vaikka menetyksestä on nyt kulunut pitkä aika, siitä kertominen saa Jonnan hermistymään.

- Kai suru joku päivä helpottaa. Minulle on sanottu terapiassa, että sairastuminen ja isäni kuolema olivat liian isoja asioita pienelle ymmärtää, ja että tunteiden patoutuminen oli myös huono asia. Kun tein rikoksia, en käynyt missään juttelemassa. Koulussaakaan en käynyt, mutta pidin sitä normaalina ja itseäni ihan terveenä.

Rikosten tekeminen ja päihteen käyttö ei auttanut mielen terveyden ongelmiin. Sekaisessa tilassa Jonna ei ajatellut rikosten seurauksia, mutta seuraavana päivänä niiden muistelemisen oli hirveää ja teki olon entistä huonommaksi.

- Sitä tunnetta oli vaikea sievittää selvin päin, niin siitä tuli sitten kierre, josta ei meinannut tulla loppua.

Sijoitus pelasti

Lukuisten lastensuojeluilmoitusten jälkeen Jonnan äiti päätti

pyytää kiireellistä huostaanottoa. Jonna sai paikan nuorisokodista, mutta alkuperäisen kuukauden sijaan Jonna oli sijoitettuna kaksi kuukautta.

- Siellä istuin ja mietin omaa elämäni. Päätin sitten, etten halua joutua vankilaan. Sinne joutuminen oli ollut jo niin monta kertaa lähellä, mutta koska olin niin nuori, rangaistus muunnettiin sakoiksi, Jonna kertoo.

Myös viranomaisilta saadut neuvot vakuuttivat. Sama poliisi, joka aina palautti päihtyneen Jonnan Kampista tai Rautatientorilta kotiin, oli puhunut Jonnalle järkeä. Lempeä mutta tiukka poliisi olikin Jonnan elämässä isoin vaikuttaja.

- Hänen kanssaan olen jutellut monta kertaa. Myös Aseman Lapsissa oli yksi työntekijä, joka ymmärsi, ja hänen kanssaan oli helppo puhua.

Vaikea muutos

Viranomaisten ja muiden aikuisten tuella Jonna lopetti päihteen käytön. Pari vuotta sitten hänestä itsestään tuli myös äiti. Jonna asuu tällä hetkellä puolisonsa ja tyttärensä kanssa vuokra-asunnossa Helsingissä.

- Mietin nyt, että mitä jos en olisi lopettanut rikosten tekemistä. Mulla on pari vanhaa kaveria Facebookissa, ja ei niillä kyllä hyvin näytä menevän.

Muutos ei tietenkään ole ollut helppo. Välillä vanhat tottumukset näpistelystä muistuttavat itseään, mutta sitten Jonna ajattelee, että kaikkeen ei vain voi olla varaa.

Aiempina nuoruusvuosinaan Jonna menetti myös luottotiedot, ja nyt hänellä on noin 20 000 euroa velkaa.

- Äiti on kyllä monesti auttanut minut pinteestä maksamalla sakkoja, mutta silti ajauin vaikeuksiin. Olemme onneksi aina olleet äidin kanssa hyvissä väleissä, ja hän on tukenut minua aina.

Varhaisempaa puuttumista

Yritystä paremmasta elämästä on. Jonna valmistui viime vuonna puutarhuriksi, ja hän haluaisi töitä ja maksaa velkansa pois.

- Äidiltäni en voi pyytää enempää apua, mutta yksin en tästä selviä, Jonna miettii ja pohtii, pitäisikö hänen ottaa yhteyttä velkaneuvontaan.

Hän pitää prosessia kuitenkin monimutkaisena eikä usko edes pääsevänsä velkajärjestelyyn. Jonna miettii, mitä hänen kohdallaan olisi voitu tehdä toisin.

- Olisi ollut hyvä, että minut olisi sijoitettu lastenkotiin jo aiemmin. Uskon, että sen avulla myös rikokset ja päihheet olisivat jääneet elämästäni pois huomattavasti aiemmin. Ajatus lastenkotiin joutumisesta ei tuntunut silloin nuorena hyvältä ratkaisulta, mutta nyt tiedän, että sijoitus oli pelastukseni.

TEKSTI VERA MIETTINEN
KUVAT LEHTIKUVA

Näin perintösi jaetaan

Perittävän kuoltua tämän omaisuudesta tulee perillisten omaisuutta eli perhevarallisuutta. Jos perittävä ei ole etukäteen määrännyt omaisuudestaan testamentilla, laki antaa selvät säännöt omaisuuden jakamiselle.

Jos testamenttia ei ole, perintö jaetaan Suomen lain osoittamalla tavalla. Perinnönjaon säännöt löytyvät perintökaaresta, joka jakaantuu niin sanotulle parenteeliperiaatteelle. Parenteeteilla tarkoitetaan perillisryhmiä, jotka on laissa asetettu keskinäiseen järjestykseen siitä riippuen, kuinka vahva sukulaissuhde ryhmän jäsenillä on perittävään henkilöön. Parenteeteja on kolme.

Yleinen perinnönjakoa koskeva muistisääntö on, että ensisijaisia perillisiä ovat aina perittävän omat lapset, jotka perivät vanhempansa, jokainen heistä yhtä suurin osuukin. Perinnönjaon kannalta ei ole merkitystä, ovatko lapset syntyneet avioliitossa tai avioliiton ulkopuolella.

Myös adoptiilapsella on täysisaruksiinsa nähden aivan samanlainen oikeus perintöön, edellyttäen kuitenkin, että adoptiilapsisuhde on perustettu 1. tammikuuta 1980 jälkeen, eli kyseessä on niin sanottu vahva adoptio.

Perittävän omat lapset ja näiden jälkeläiset kuuluvat ensimmäiseen parenteliin. Näin ollen, mikäli perittävän lapsi on kuollut, tämän perintöosuus siirtyy eteenpäin hänen omille lapsilleen yhtä suurina osina.

Perintökaaren lähtökohta on se, että vain perittävän kuolinhetkellä elossa oleva henkilö voi saada perinnön. Laki suojaa kuitenkin myös sikiötä. Perintökaaren mukaan perittävän kuolemaa ennen siitetyllä lapsella on oikeus perintöön, jos lapsi sittemmin syntyy elävänä.

Isovanhemmatkin voivat periä lapsenlapsensa

Jos perittävällä ei ole lapsia ja hän ei ole naimisissa, seuravaksi perintö menee hänen vanhemmilleen, puoleksi kummallekin. Jos toinen vanhemmista ei kuitenkaan ole elossa, hänen osuutensa menee perittävän sisaruksille. Myös toisessa parenteelissa on sijaisperimysoikeus, eli sisaruksen lapset voivat periä vanhempansa osuuden yhtä suurina osina.

Mikäli lapsia ei ole eivätkä vanhemmatkaan ole elossa, perintö menee kolmannelle parentelille. Tähän perillisryhmään kuuluvat perittävän isovanhemmat. Jos joku isovanhemmista on kuollut, saavat hänen lapsensa osan perinnöstä, mikä hänelle olisi tullut.

Kolmannessa parenteelissa sijaisperimystä on kuitenkin rajoitettu, eli serkut eivät enää perii lain nojalla. Käytännössä perintöoikeus kolmannessa parenteelissa on erittäin harvinaista.

Lesken asemaa suojataan

Lesken asema perinnönjaossa riippuu ensinnäkin siitä, oliko hän naimisissa vai avioliitossa perittävän kanssa. Naimisiin meno kannattaa, sillä avopuoliso jää lähtökohtaisesti tyhjin käsin, ellei hänen hyväkseen ole tehty testamenttia. Poikkeuksena todettakoon, että perintökaaren mukaisesti perittävän avopuolisolle voidaan antaa jäämistöstä avustusta, jos toimeentulo on

Ennakkoperintö katsotaan lahjaksi ja verotetaan saajaltaan normaalina lahjana.

vaarassa romahtaa perittävän kuoleman vuoksi.

Toiseksi, siinä tilanteessa jossa leski oli naimisissa, mutta perheessä ei ollut lapsia, perintö menee kokonaisuudessaan leskelle, ellei testamentin määräyksistä johdu jotain muuta.

Lesken oikeuteen periä eivät vaikuta mahdollisen avioehdon määräykset. Onkin olennais-ta huomata, että ensiksi kuolleen puolison perilliset saavat oman osuutensa perinnöstä vasta sen jälkeen, kun leski on kuollut.

Vaikka perittävällä olisi ollut lapsia, ja leskelle ei olisi menossa mitään perintöä, leskeä suojataan perinnönjaossa muilla tavoilla. Ensinnäkin laki varmistaa, että lesken ei yleensä tarvitse lähteä omasta kodistaan puolisonsa menettämisen jälkeen.

Perintökaaren mukaan leski saa pitää jakamattomana hallinnassaan puolisoiden yhteisenä kotina käytetyn tai muun jäämistöön

kuuluvan uloonjääneen puolison kodiksi sopivan asunnon, jollei kodiksi sopivaa asuntoa sisälly uloonjääneen puolison varallisuuteen.

Myös yhteisessä kodissa oleva asuntoirtoaimisto on aina jätettävä jakamattomana uloonjääneen puolison hallintaan. Jos rintaperilliset, eli perittävän lapset tai lapsenlapset, eivät vaadi perittävän jäämistön jakamista leski saa pitää koko kuolleen puolisonsa jäämistön jakamattomana hallinnassaan.

Testamentti on syytä tehdä huolellisesti

Testamentti on asiakirja ja samalla oikeustoimi, jolla testamentin tekijä määrää, miten hänen omaisuutensa on jaettava kuoleman jälkeen. Ollakseen pätevä, testamentin on oltava tehty perintökaassa säädettyjen muotovaatimusten mukaisesti.

Perittävän lapset ja näiden jälkeläiset kuuluvat ensimmäiseen perillisryhmään.

Alle 20 000 euron arvoiset perinnöt ovat verovapaita.

Testamentti on ensinnäkin tehtävä kirjallisesti kahden todistajan läsnä ollessa ja tekijän on pääsääntöisesti oltava täysi-ikäinen. Tosin eräissä tilanteissa myös suullisesti määrätty niin sanottu hätätilatestamentti katsotaan päteväksi.

Testamentin tekeminen on järkevää, jos perinnön jättäjä tahtoo yksityiskohtaisesti ja tarkemmin määrätä omaisuutensa jakamisesta tai hallinnasta. Kirjallinen testamentti on syytä tehdä laissa määrättyjen muotovaatimusten mukaisesti ja testamentin ollessa massaalosta on myös hyvä kertoa etukäteen omille läheisilleen.

Testamentti kannattaa säilyttää kotona, niin että se on perillisten löydettävissä. Kuitenkin testamentin tekijä voi halutessaan myös perua testamentin milloin tahansa. Testamentin voi hävittää vapaamuotoisesti, esimerkiksi polttamalla takassa tai repimällä. Myös uuden testamenttiasiakirjan tekeminen on mahdollista milloin vain.

Testamentin tekijän kannattaakin huomoida, että testamentti joudutaan usein toimeenpanemaan pitkän ajan, ehkä jopa vuosikymmenien jälkeen, jolloin olosuhteet ovat muuttuneet. Tämän vuoksi toisinaan voi olla syytä harkita testamentin päivittämistä uuteen versioon.

Testamentista pyritään löytämään sen tekijän viimeinen tahto. Myös perintökaaren mukaisesti testamenttia on tulkittava niin, että tulkinnan voidaan myös otaksua vastaavan testamentin

tekijän tahtoa. Tulkinnan lähtökohta on, että tulkinta lähtee testamentin sisällön sanamuodosta. Kuitenkin tulkinnassa voidaan huomioida muutakin kirjallista aineistoa, jos aineistolla on sanallinen liityntä testamenttiin.

Testamentilla voi luovuttaa myös käyttöoikeuden

Testamentilla voi ensinnäkin luovuttaa saajalle täyden määräämis- ja käyttövallan johonkin yksilöityyn perittävään omaisuuteen. On myös mahdollista tehdä käyttöoikeustestamentti, jolloin saajalle siirretään ainoastaan oikeus käyttää testamenttiamaisuutta, jolloin omistusoikeus voidaan siirtää toisen henkilön hallintaan.

On syytä muistaa, että edes testamentilla ei silti voi kokonaan ohittaa rintaperillisten eli ensimmäiseen perillisryhmään kuuluvien oikeutta perintöön. Rintaperillisille kuuluu aina oikeus vähintäänkin lakiosaan perinnöstä. Lakiosa on siten se osuus perinnöstä, josta ei voi määrätä testamentilla.

Perintökaari määrää, että testamentti on perillistä kohtaan tehoton siltä osin kuin se estää häntä saamasta

lakiosaansa jäämistöstä tai rajoittaa hänen oikeuttaan määrätä lakiosana tulevasta omaisuudesta.

Laskennallisesti lakiosa on puolet lakimääräisestä perintöosasta. Jos rintaperillisillä on esimerkiksi neljä, yhden rintaperillisen lakiosa on 1/8 perittävästä omai-

suudesta. Lakiosaa perinnöstä on rintaperillisen aina vaadittava erikseen.

Vaikka ensisijaisen perillisen oikeus lakiosaan on siis turvattu suoraan laissa, tämäkin sääntö jätteen vahvistetaan poikkeuksella. Perintökaari näet mahdollistaa myös perinnöttömäksi tekemisen. Se edellyttää, että perillinen on tahalliseksi rikoksella syvästi loukannut perittävää, tämän sukulaista tai jälkeläistä. Myös kunniattoman tai epäsiiveellisen elämän viettäminen voi lain mukaan oikeuttaa perinnöttömäksi tekemiseen.

Perinnöttömäksi tekemisestä on erikseen määrättävä testamentissa, jossa on samalla mainittava määräyksen peruste. Peruste on sen toteennäytettävä, joka vetoaa tähän määräykseen.

Ennakkoperintö vähennetään perinnönjaossa

Perintöä voi jättää myös etukäteen eli ennakkoperintönä. Yleinen sääntö tällöin on, että en-

nakon saajan on perinnönjaossa vähennettävä etukäteen saamansa osuus perinnöstä, jotta hän ei saisi omaisuutta kahteen kertaan. Perintökaassa tarkennetaan myös, että jos ennakkoperinnön saaja on kuollut ennen perittävää, on ennako vastaavasti vähennettävä hänen jälkeläistensä perintöosista.

Ennakkoperintö katsotaan lahjaksi ja verotetaan saajaltaan normaalina lahjana. Perintökaaren mukaisesti ennakkoperintönä pidetään tavanomaista arvokkaampaa lahjaa. Tällainen lahja voi olla myös vastikkeeton luovutus tai alihintainen kauppa.

Kaikesta hieman arvokkaammasta perinnöstä on saajan muutenkin maksettava veroa. Perintöveron suuruus riippuu perinnönsaajan sukulaissuhteesta perittävään sekä perittävän omaisuuden arvosta. Alle 20 000 euron arvoiset perinnöt ovat kuitenkin verovapaita.

TEKSTI PS TOIMITUS
KUVAT LEHTIKUVA

LASTEN PERINTÖOSUUS VOI VAIHDELLA

RIITALLA on kolme lasta: **Elli**, **Mikko** ja **Ronja**. Riitan omaisuus on 600 000 euroa ja hän on testamentilla määrännyt 400 000 euroa Mikolle. Testamentti mahdollistaa, että Riitan ei tarvitse jättää kaikille lapsilleen yhtä paljon omaisuutta. Jokaisen lapsen

laskennallinen osuus perinnöstä olisi 200 000 euroa, josta lakiosa on 100 000 euroa.

Riitan perintö jaetaan testamentin mukaisesti, jolloin Mikko saa 400 000 euroa ja Elli ja Ronja kumpikin 100 000 euroa.

HUVILAN KÄYTTÖOIKEUS LESKELLE, OMISTUSOIKEUS SISARENTYTTÄRELLE

JUKKA ja **Susanna** ovat lapsen, naimisissa oleva pariskunta, eikä heillä ole avioehtoa. Avio- pari omistaa yhtä suurin osuukin heidän yhteisen omakotitalonsa. Susanna omistaa yksin huvilan meren rannalla, jonka hän oli ennen avioliittoa saanut perintönä omilta vanhemmiltaan. Susanna on tehnyt huvilasta testamentin, jossa hän määrää merenrantahuvilan omistusoikeuden sisarentyt-tärelleen **Kaisalle**, jättäen samalla

Jukalle käyttöoikeuden huvilaan. Susannan perinnönjaossa Jukka saa Susannan omaisuuden lukuun ottamatta huvilaa, joka menee Kaisalle. Kisan omistusoikeutta rajoittaa Jukan käyttöoikeus, mutta he voivat sopia myöhemmin keskenään, että huvila on vuoro-tellen sekä Jukan että Kaisan käytössä, jolloin kumpikin vuoro-tellen vastaa huvilan kunnostuksesta ja ylläpidosta.

PERINTÖ ISÄLLE JA VELJELLE

ANNELI on koko aikuisikänsä kiertänyt maailmaa, ensin lentoemäntänä ja sittemmin menestyvänä myyntiedustajana. Anneli on tehnyt paljon töitä ja saanut kerättyä omaisuuden, jonka arvo on yli 400 000 euroa. Anneli ja hänen pitkäaikainen miesystävänsä **Kari** asuvat yhdessä vuokra-asunnossa. Anneli ei ole halunnut tehdä

testamenttia, vaikka hänellä ei ole rintaperillisiä eikä paljon sukulaisiaakaan. Annelin lähimmät sukulaiset ovat isä **Martti** ja Annelin veli **Kimmo**. Annelin äiti **Sofia** on kuollut.

Annelin perintö 400 000 euroa jaetaan puoliksi Martin ja Kimmon kesken, 200 000 euroa kummallekin. Kari ei saa mitään.

Puheenjohtaja Jussi Halla-aho uskoo perussuomalaisten vaalivoittoon.

Varapuheenjohtaja Riikka Purra on kiertänyt kenttää koronan edellyttämin varotoimenpitein.

Kuntavaaleilla suuri yleispoliittinen merkitys

”Kansalle tilaisuus ottaa kantaa ja antaa palautetta”

Puheenjohtaja Jussi Halla-ahon mukaan perussuomalaisten minimitavoite ensi kevään kuntavaaleissa on parantaa puolueen vaalitulosta edellisistä kuntavaaleista. – Todellinen tavoite pitää tietysti asettaa siihen, että perussuomalaiset tekevät keväällä parhaimman mahdollisen vaalituloksen.

Jussi Halla-ahon mukaan perussuomalaiset pyrkii realisoimaan mahdollisimman suuren osan siitä kannatuksesta, jota perussuomalaisten linjalla on valtakunnallisesti. Perussuomalaisilla on tällä hetkellä jo yli 3 000 kuntavaaliehdokasta.

– Tavoitteenamme on kaksinkertaistaa ehdokasmäärä suhteessa edellisiin kuntavaaleihin, mikä tarkoittaisi noin 6 000 ehdokasta koko maassa, Halla-aho sanoi Ylen Ykkösaamussa.

Perussuomalaisilla tasainen kannatus maaseudulla ja kunnissa

Perussuomalaiset eroaa muista suurista puolueista siinä, että perussuomalaisilla on tasaisesti kannatusta sekä maaseudulla että kaupungeissa.

Halla-ahon mukaan kuntavaaleilla on suuri psykologinen ja yleispoliittinen merkitys.

– Kaikki puolueet tietävät tämän. Kuntavaaleissa haetaan myös asetelmia tuleviin eduskuntavaaleihin. Kuntavaalit ovat samalla kansalaisille tilaisuus ottaa kantaa ja antaa palautetta

muihinkin kuin kuntien päätöksentekoon liittyviin kysymyksiin.

Halla-ahon mukaan keskusta on kuntavaaleissa kaikkien puolueiden ykkösvastustaja.

– Suurella osalla Suomea keskustalla on enemmistö valtuustopaikoista, joten käytännössä keskustalla on maakunnissa kaikkien puolueiden ykkösvastustaja. Toisaalta taas suurissa kaupungeissa tilanne on toinen.

Perussuomalaiset tuo lisäarvoa politiikkaan

Halla-aholta kysyttiin, mikä olisi perussuomalaisille mieluisin hallituspohja. Hän vastasi, että perussuomalaiset eivät asemoidu perinteiselle oikeisto-vasemmistoakselille.

– Meidän yhteiset nimittäjämme ovat muualla kuin työmarkkina- tai verotuskysymyksissä. Yksittäisissä asioissa me löydämme yhteisiä näkemyksiä muiden suurten puolueiden kanssa, mutta joissakin kysymyksissä myös pienempien puolueiden kanssa.

Halla-aho kertoi, että perussuomalaisilla on joitakin teemoja, jotka yhdistävät eri tavalla ajattelevia perussuomalaisia, ja

Perussuomalaisilla jo yli 3 000 kuntavaaliehdokasta.

jotka samalla erottavat perussuomalaiset muista puolueista.

– Me painotamme näitä kysymyksiä, koska sillä tavalla me voimme tuoda lisäarvoa poliittiseen keskusteluun. Me tuomme keskusteluun niitä kysymyksiä, joita kukaan muu ei sinne tuo.

Halla-aho arvioi, että esimerkiksi tiukka maahanmuuttopolitiikka ja teollisuus- ja yritysmönteinen, realistinen ilmastopolitiikka ovat yhteen sovitettavissa sekä oikeistolaisen että vasemmistolaisen ajattelun kanssa.

Rasismien käsitettä laajennetaan koko ajan

Perussuomalaisilta usein vaaditaan irtisanoutumista rasismista. Halla-ahon mukaan ongelma on siinä, että rasismien käsitettä laajennetaan koko ajan.

– Me tietysti torjumme rasismia, jos se ymmärretään ihmisten erilaisiksi kohteluksi ihonvärin tai etnisen alkuperän perusteella.

Perussuomalaiset suhtautuu negatiivisesti Afrikasta ja Lähi-idästä tulevaan maahanmuuttoon.

– Ei sen takia, että nämä ihmiset ovat tietyn värisiä, vaan sen takia, että näiltä alueilta tulevilla ihmisillä on kokemuksperäisesti suuria vaikeuksia integroitua suomalai-

seen elämänmenoon tai työmarkkinoille. Tämän takia me kutsumme sellaista maahanmuuttoa haitalliseksi maahanmuutoksi. Tällä ei ole mitään tekemistä rasismien kanssa.

EU-integraatio ei ole Suomen etu

Halla-aho sanoi, että Euroopan unioni on integraatiokierteessä.

– Integraatio ei ole Suomen kansallisten etujen mukaista. Suomen etujen mukaista olisi erota EU:sta. Toisaalta realistina ymmärrän sen, että EU:ta kannatetaan Suomessa monista syistä, kuten turvallisuuspoliittis-

ta syistä. On myös epävarmuutta siitä, mitä lyhyen aikavälin taloudellisia ja muita seuraamuksia EU-erolla olisi.

Halla-aho ei pidä EU:sta eroamista tällä hetkellä realistisena vaihtoehtona.

– Olen enemmänkin sitä mieltä, että Suomen pitäisi asemoitua EU:n jäsenenä toisella tavalla. EU:ssa on monenlaisia näkemyksiä siirtolaispolitiikasta, liittovaltiokehityksestä ja tulonsiirtounionista. Suomi ei ole välttämättä aina siinä seurassa, jossa sen ominen etujensa vuoksi kannattaisi olla.

TEKSTI SUOMEN UUTiset
KUVAT PS ARKISTO

Toritapahtumassa voi liittyä puolueeseen ja kertoa kiinnostuksestaan kuntavaaleihin.

Perussuomalaiset panostavat suomalaisten hyvinvointiin.

Itsenäinen, isänmaallinen ja rohkea nainen, sinua tarvitaan.

TULE MUKAAN TOIMINTAAN JA KUNTAVAALEIHIN

perusnaiset.perussuomalaiset.fi

facebook.com/perusnaiset

Leena Meri rentoutuu hevosallilla...

Kansanedustaja **Leena Meri** aloitti hevos-harrastuksen jo 9-vuotiaana, mutta välissä oli vuosikymmenien tauko. Ratsastaminen alkoi uudelleen kuutisen vuotta sitten, ja nykyisin Meri pyrkii mahdollisuuksien mukaan tallille noin kerran viikossa. Hevosten kanssa touhuaminen on hyvää vastapainoa eduskuntatyölle. Samalla se on kuitenkin paljon muutakin kuin ratsastamista.

Hevoshullu kansanedustaja Leena Meri:

Ratsastus on kuin terapiaa

KANSANEDUSTAJA Leena Meri rentoutuu hevosallilla. Tunnetusti eduskunnassa työpäivät venyvät usein iltamyöhään, mutta Meri pyrkii ehtimään vähintään kerran viikossa Tuusulaan ratsastamaan. - Useammin kävisin, mutta työt eivät yleensä salli enempää. Kesällä oma aikataulu on tietysti väljempi, kun eduskunta on istuntotauolla, jolloin voi päästä useammin ratsastamaan.

Meri käy ratsastamassa säännöllisesti ystävänsä hevosella Tuusulassa ratsastuksenopettajan tunnilla. Merellä on yhteisomistuksessa suomenhevonen **Keisari Aukustus**, jonka tallipaikka on Hyvinkäällä.

- Aukustuksella on hieman jalkavaivoja, joten vaativaa kouluratsastusta sen kanssa ei voi tehdä, mutta kevyempää ratsastelua kyllä ja tietysti viettää yhteistä laatu-aikaa. Aukustus toimii sosiaalipedagogisessa hevostoinnissa ihmisten apuna, eli niin sanottuna terapeuttisena apuna.

Aiemmin Merellä oli myös suomenhevonen **Aaro**, josta kansanedustaja joutui kuitenkin luopu-

maan.

- Aaro oli todella taitava hevonen, minulla ei vain yksinkertaisesti ollut mahdollista pitää omaa hevosta ja antaa sille riittävästi sen tarvitsemaa aikaa. En päässyt riittävän usein tallille liikuttamaan ja hoitamaan Aaroa, joten hevosen hyvinvointi piti laittaa edelle, vaikka luopuminen oli erittäin raskasta. Aaro pääsi onneksi kuitenkin palaamaan tuttuun paikkaan eli samalle omistajalle, jolta olin Aaron ostanut. Siitä olen tyytyväinen.

Tunneilla sekä hevonen että ratsastaja kehittyvät

Meri aloitti toiminnan hevosten parissa jo 9-vuotiaana, jolloin perhe asui Helsingissä. Ensimmäiset alkeistunnit Meri aloitti Helsingin Tuomarinkylässä.

- Lapsuuden perheessäni tai omilla kavereilla ei ollut ratsastajia, mutta minua hevoset vain kiinnostivat. Varhaisteinänä Si-

poosta löytyi talli, jossa oli suomenhevosia. Pääsin sinne hoitamaan hevosia ja samalla hevosen selkään.

- Hevosharrastus jäi joskus 15-16-vuotiaana, kun elämään tuli muita ”nuoren naisen kiireitä”. Mielessä oli kuitenkin pitkään aloittaminen uudelleen aikuisiällä ja se toteutui lopulta noin kuusi vuotta sitten. Nykyään Meri pyrkii paremmaksi ratsastajaksi ja hän käy myös ratsastustunneilla. Tavoitteena eivät kuitenkaan ole ratsastuskilpailut vaan omien taitojen kehittäminen ja yhteinen toiminta hevosen kanssa.

- Hevosen liikuttamisessa ratsastaja pyrkii toimimaan hienovaraisesti ja mahdollisimman pienillä avuilla. Siinä ei voi tulla koskaan valmiiksi. Pyrinkin jatkuvasti opettelemaan uusia asioita hevosen selässä, joten olen kokenut opetuksen hyödylliseksi, Meri sanoo.

Ratsastuksessa merkitystä on esimerkiksi istuma-asennolla ja

hevoselle ohjien kautta annettavilla käsilikkeillä.

- Ratsastuksenopettajan tehtävänä on esimerkiksi ratsastajan asennon korjaaminen. Jos vaikka vaadin hevosta laukkaamaan tai väistämään, mutta oma kroppani tai sen painotus on väärässä suunnassa, niin se tavallaan toimii fysiikkaa vastaan. Tällöin hevonen ikään kuin saa ratsastajalta väärän ohjeen. Kyse on siitä, että kun hevonen on oppinut jonkin asian, niin epäonnistuminen yleensä johtuu siitä, että ratsastaja antaa vääriä merkkejä, istuu väärin tai istuu vinossa.

- Ratsastustunneilla kyse on silti molempien treenaamisesta, sekä hevosen että ratsastajan yhteisestä kehitymisestä. Mitä paremmin toista ymmärtää, sitä paremmin ratsastus sujuu. Tunne on mahtava, kun hevonen ja ihminen toimivat yhteen ja kummallakin on hyvä tunne ja iloinen mieli.

Huolto ja ylläpito vievät aikaa

Ratsastustunnit ovat vain yksi osa hevosharrastusta. Mahdoli-

suuksien mukaan Meri käy myös yksinään maastolenkeillä hevosen kanssa. Meri ratsastaa välillä myös Aukustus-hevosella, mutta tallilla aikaa kuluu muutenkin. - Joskus kun menen tallille, niin en edes ratsasta vaan menen ihan vaan tervehtimään hevosta ja tallitöihin. Kesällä saatan mennä tallille vaan harjaamaan ja ruokkimaan. Vien myös mielelläni hevosen kävelylle ja syömään ruohoa.

Meri korostaa, että hevosharrastukseen kuuluu paljon hevosen huoltoa ja ylläpitoa, eikä ratsastamaan yleensä pääse saman tien.

- Ratsastuspäivänä tallilla saatakin vierähtää monta tuntia ennen kuin edes pääsen ratsastamaan. Kun menen ratsastustunnille, asiaan kuuluu samalla myös hevosen hoitaminen. Tallilla käyn ensiksi itse hakemassa hevosen, harjaan sen ja laitan sille varusteet valmiiksi. Saatan myös laittaa hevoselle ensin ruokaa.

- Tunnin jälkeen hevonen usein pestään ja sille laitetaan loimi. Kesällä hevosille on myös muis-

voiteita. Tunnille meneminen on ihana kokonaisuus, johon kuuluu hevosen hoitaminen, ratsastus ja muu jutustelu hevosen ja muiden ratsastajien kanssa.

Samalla hyötyliikuntaa

Eduskunnassa on eräitä muitakin hevosten parissa viihtyviä kansanedustajia. Meri katsoo, että hevosharrastus on hänelle jopa terapeutista ja samalla hyvää vastapainoa eduskuntatyölle.

- Tykkään tosi paljon hevosista muutenkin. Hevosethan ovat seurallisia eläimiä ja ottavat mielellään kontaktia ihmiseen. Olen myös huomannut, että hevonen kuuntelee ja seuraa hyvin tarkasti, mitä ratsastaja sille tekee. Ratsastajan rauhallinen ja varma toiminta rauhoittaa myös hevosta. Jos hevonen huomaa, että ihmisen pelästys jotain, myös hevonen samalla pelästyy.

- Tässä harrastuksessa yhdistyvät henkinen ja fyysinen hyvinvointi. Ratsastaminenhan on samalla hyvää keuhko- ja sydänterveyttä, koska se on liikuntaa. Tälläkin tavalla se on hyvästä. Tälläkin tavalla se on hyvästä.

työt, kuten veden ja heinäpaalien kantaminen, ovat mainiota hyötyliikuntaa.

Sopii kaikille

Kenelle ratsastaminen sitten sopii? Kansanedustaja Meri on sitä mieltä, että ihan kaikille.

- Minäkin tunnen monenlaisia ja kaikenikäisiä ihmisiä, jotka käyvät talleilla. Jos kiinnostusta riittää, niin suosittelen ilman muuta kokeilemaan. En tiedä ketään, joka hevosen selässä käytyään olisi-kin todennut, että ratsastus ei ole ollut kivaa. Varsinkin näin korona-aikana ratsastamista sopii kokeilla, koska talleilla pääsee harrastamaan väljässä ympäryksessä. Jos haluaa päästä kokeilemaan, helpoimmin pääsee alkuun, kun ottaa yhteyttä lähistöllä olevaan talliin tai ratsastuskouluun. - Ratsastamaan pääsee, kun kysyy tarjolla olevia tunteja. Niitä voi ottaa yksityis- tai yhteistunteina. Ihan oman mieltymyksen mukaan.

Taidot karttuvat ajan kanssa

Meren mukaan yksityisopetustunnit ovat suositeltavia, jos ei ole koskaan aiemmin ratsastanut. Taidot karttuvat ajan kanssa, ja myöhemmin voi ratsastaa yksinkin. Hevosharrastajat ovat myös mukavaa porukkaa, joten juttuun pääsee helposti.

Meri kuitenkin ”varoittaa”, että harrastajille voi käydä niin, että haluaa oman hevosen.

- Jos ryhtyy hevosen omistajaksi, niin sen voin sanoa, että va-

paa-ajan ongelmia ei ole, eikä myöskään tarvitse miettiä, mihin ylimääräiset rahat laittaisi, koska paljon muuhun ei jää rahaa.

- Hevonen ei ole välttämättä kalliimpi kuin käytetty auto, mutta ylläpitokustannuksiin menee rahaa. Hevosen perusterveydenhuollon lisäksi omistajan on huolehdittava myös säännöllisesti esimerkiksi hevosen hampaiden kunnosta. Hevosen kaviot kasvavat, joten kengitys pitää tehdä 6-7 viikon välein ja niin edelleen. Ja jos hevonen sairastuu ja on kipeänä, omistajan vastuulla on viedä se hevossairaalaan. Etuna on, että hevosharrastus on elämäntapa ja hevonen on yksi rakkaista perheenjäsenistä.

TEKSTI PS TOIMITUS
KUVA PS ARKISTO

Leena Meri on puhunut hevosten puolesta myös eduskunnassa.

SUOMENHEVOSTEN KASVATTAJILLE VARSARAHAA TAKAISIN

LEENA MERI on toiminut hevosten puolesta puhujana myös eduskunnassa. Lokakuussa Meri jätti kirjallisen kysymyksen koskien varsarahan palauttamista suomenhevosten kasvattajille romahtaneen suomenhevostalouden pelastamiseksi.

Meri toteaa, että suomenhevonen on ainoa alkuperäinen suomalainen hevosrotu ja samalla EU:n hyväksymä alkuperäisrotu. Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhlavuotena suomenhevonen täytti 110 vuotta. Hevoset, hevosrodut ja raviurheilu ovat aina olleet iso osa suomalaista yhteiskuntaa. Tälläkin tavalla se on hyvästä.

tää noin 15 000 henkilöä osaksi koko-aikaisesti.

Suomenhevosten kanta on kuitenkin pienentynyt huolestuttavasti, ja tällä hetkellä suomenhevosten määrä hevoskannasta on noin kolmannes eli 20 000 yksilöä. Laajempi kasvattajakunta edesauttaisi lajin säilyttämistä ja monipuolista suomenhevosten perimää, mutta siihen tarvitaan rahoitusta.

Meri kysyikin, mitä konkreettisia toimenpiteitä hallitus aikoo tehdä ainutlaatuisen suomenhevosrodun säilyttämiseksi, ja suunnitellaanko varsarahan palauttamista kasvattajien työn tukemiseksi?

KUNTA-
VAALIT
2021

Perussuomalaiset tarvitsee sinua!

**Lähde ehdolle kuntavaaleihin
www.perussuomalaiset.fi**

